

वृषाली जोशी

The

ROGERS & HAMMERSTEIN'S®

SOUND OF MUSIC

संगीताचा नाद

Sound of Music

संगीताचा नाद

पटकथा लेखक – अर्नेस्ट लेहमन

मराठी अनुवाद – वृषाली जोशी

© वृषाली जोशी

सर्व हक्क अनुवादिकेच्या स्वाधीन. या अनुवादातील कोणताही भाग कोणत्याही माध्यमातून प्रसिद्ध करण्यासाठी अनुवादिकेची पूर्व परवानगी घेण्याची आवश्यकता आहे.

दूरभाष ९९२१७४६२४५

या मित्रांनो! घेऊन जा! लुटा! लुटा! लुटून न्या!

संगीताचा नाद

हे पुस्तक फुकट नाही

यामागे अनेकांचे कष्ट व पैसे आहेत.

पण तरीही आम्ही ते वाचकांना विनामूल्य घेऊ देतो.

कारण ई पुस्तक एकदा बनलं की एकजण वाचो वा एक लाख.

आमचं काहीच कमी होत नाही.

उलट आनंद वाढतो.

मजा येते.

पण

तुम्ही ते फुकट का घ्यावं?

तुम्हालाही काही देता येईल.

असे काही द्या ज्याने ई साहित्यच्या लेखकांना, टीमला आणि तुम्हालाही आनंद मिळेल

आणि तुमचं काहीच कमी होणार नाही.

तुम्ही आशिर्वाद आणि शुभेच्छा द्या

लेखकांना फोन करून दाद द्या

आपल्या मित्रांचे मेल पत्ते आम्हाला द्या

मित्रांना हे पुस्तक मेल आणि Whatsapp करा

ई साहित्यचे फेसबुक पेज, इन्स्टाग्राम, टेलिग्राम यांवर स्वतः जा व इतरांना आमंत्रित

करा. सोशल मिडियावर ई साहित्यचा प्रचार करा.

सर्वात बहुमोल अशा तुमच्या सूचना द्या

दाद म्हणजे स्तुतीच असावी असे नाही. प्रांजळ मत, सूचना, टीका, विरोधी मत यांचे स्वागत आहे. प्रामाणिक मत ज्याने लेखकाला व ईसाहित्य टीमला प्रगती करण्यासाठी दिशा ठरवण्यास मदत होईल. मराठीत अधिक कसदार लेखन व्हावे व त्यातून वाचक अधिकाधिक प्रगल्भ व्हावा. अखेर संपूर्ण समाज एका नव्या प्रबुद्ध उंचीवर जात रहावा.

संगीताचा नाद

पटकथा लेखक : अर्नेस्ट लेहमन

अनुवादक: डॉ. वृषाली जोशी

चलभाष : १९२१७४६२४५

इमेल – vrishalisjoshi@gmail.com

या पुस्तकातील लेखनाचे सर्व हक्क अनुवादिकेकडे सुरक्षित असून पुस्तकाचे किंवा त्यातील अंशाचे पुनर्मुद्रण वा नाट्य, चित्रपट किंवा इतर रूपांतर करण्यासाठी अनुवादिकेची परवानगी घेणे आवश्यक आहे. तसे न केल्यास कायदेशीर कारवाई केली जाईल.

This declaration is as per the Copyright Act 1957 read with Sections 43 and 66 of the IT Act 2000. Copyright protection in India is available for any literary, dramatic, musical, sound recording and artistic work. The Copyright Act 1957 provides for registration of such works. Although an author's copyright in a work is recognised even without registration. Infringement of copyright entitles the owner to remedies of injunction, damages and accounts.

प्रकाशन : ई साहित्य प्रतिष्ठान

www.esahity.com

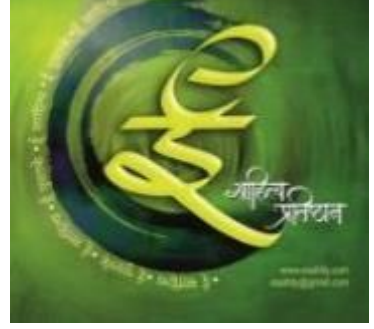
esahity@gmail.com

Whatsapp- 9987737237

प्रकाशन : २३ ऑक्टोबर २०२२

(दिवाळी शके १९४४)

©esahity Pratishthan®2022

- विनामूल्य वितरणासाठी उपलब्ध .
- आपले वाचून झाल्यावर आपण हे फॉरवर्ड करू शकता .
- हे ई पुस्तक वेबसाईटवर ठेवण्यापूर्वी किंवा वाचनाव्यतिरिक्त कोणताही वापर करण्यापूर्वी ई प्रतिष्ठानची लेखी परवानगी घेणे आवश्यक आहे.

Sound of Music

संगीताचा नाद

मारिया या महत्वाकांक्षी जोगीणीला आईविना असणाऱ्या नेव्हीमधील कॅप्टनच्या सात मुलांची शिक्षिका म्हणून मठातून पाठवले जाते. लवकरच ती तिच्या आनंदी व प्रेमळ स्वभावाने मुलांची मने जिंकते. मुलांना ती आवडू लागते. मुलांची आई वारल्यापासून घरातील हरवलेले संगीत, ती परत आणते. कुटुंबातील घट्ट पाश असलेल्या अद्भुतरम्य प्रेमाची ही गोष्ट म्हणजे १९६५ साली आलेला, sound of music हा संगीतमय सिनेमा होय. 20th Century स्टुडिओ यांनी काढलेल्या व अर्नेस्ट लेहमन यांची पटकथा असलेल्या सिनेमाने सुंदर फोटोग्राफी व श्रवणीय गाणी यामुळे सतत पाच वर्षे चालण्याचा अत्युच्च विक्रम प्रस्थापित केला होता. मारिया व्हॉन ट्रॅप हिने लिहिलेल्या 'ट्रॅप कुटुंबातील गायकांची गोष्ट' या पुस्तकावर आधारित अशी याची पटकथा आहे. best picture, best direction, best sound mixing, best editing आणि Julie Andrews हिला best foreign actress, यासकट दहा academy awards या सिनेमाला मिळाली.

The Sound of Music

संगीताचा नाद

दृष्य १

नोनबर्ग मठ, मारियाचे गाणे

ऑस्ट्रिया, दुसऱ्या महायुद्धापूर्वी, १९३६

मारिया:

हजारो वर्षे गात आहेत आनंदाने या टेकड्या
संगीताच्या नादाने जिवंत जरी वेड्यावाकड्या
त्या भरून टाकतात माझे हृदय संगीताच्या नादाने
हृदयाला माझ्या गायचे आहे मी ऐकलेले प्रत्येक गाणे
तळ्यापासून उडून झाडांकडे जातात जे पक्षी
हृदयाला माझ्या काढायची आहे त्यांच्या पंखांची नक्षी
चर्चच्या घंटेचा मंजुळ नाद उठवतो वारा
हृदयाला माझ्या टाकायचा आहे तसा सुस्कारा
वाटेतील दगडांवरून झरा मारतो खळखळ उड्या
माझे हृदय नाचणार आहे तोडून साऱ्या बेड्या
प्रार्थना म्हणणे शिकणारे पक्षी बुलबुल
रात्रभर गाणार मी होऊन फूल घालत भूल
माझे हृदय असेल जेव्हा एकाकी ओकेबोके
टेकड्यांकडे जाऊन मी हवेवर घेणार झोके
पूर्वीची गाणी परत एकदा हृदय माझे गुणगुणेल
संगीताच्या त्या दिव्य नादाने हृदय माझे उचंबळेल
सृष्टीला वृष्टीला झाडांना फुलांना सर्वांना नमन आहे
माझ्या आवडत्या देवाला माझे मनापासून नमन आहे
[गाणे संपते]

[अंप्रन घातलेल्या व डोक्याला मोठा रुमाल बांधलेल्या जोगिणी माना
खाली घालून, शांतपणे स्टेजवर फेऱ्या मारत आहेत. त्यांच्या रोजच्या

चालण्याच्या वेळी, जोगीणींची सकाळची प्रार्थना वाजते आहे. धर्मगुरू माताजी, भगिनी फ्रान्सिस, भगिनी बर्थ, भगिनी बर्निस व भगिनी मागारिटबरोबर चालत आहेत.]

भगिनी फ्रान्सिस, भगिनी बर्थ, भगिनी बर्निस व भगिनी मागारिट: धर्मगुरू माताजी?

धर्मगुरू माताजी: काय ग भगिनीनो?

भगिनी बर्निस व भगिनी मार्गारिट: ओहो, धर्मगुरू माताजी, आम्हाला भगिनी मारिया कुठे सापडत नाही आहे.

भगिनी फ्रान्सिस: ती परत हरवली आहे.

भगिनी बर्थ: कदाचित तिच्या गळ्यात घंटा बांधायला पाहिजे.

भगिनी सोफिया, भगिनी कॅथरीन व भगिनी अगाथा: आता भगिनी बर्थही हात हलवत आली.

भगिनी फ्रान्सिस, भगिनी बर्निस व भगिनी मार्गारिट: आम्हाला ती कुठेच सापडत नाही.

धर्मगुरू माताजी: तुम्ही कोठाराच्या आडोशाला पाहिले का? तिला प्राणी किती आवडतात, तुम्हाला माहिती आहे.”

भगिनी बर्निस: आम्ही सगळीकडे पाहिले. सगळ्या नेहमीच्या ठिकाणी.

धर्मगुरू माताजी: भगिनीनो, ती मारिया आहे, याचा विचार करून, नेहमीच्या ठिकाणांव्यतिरिक्त इतर जागादेखील बघा.”

भगिनी बर्थ: “या मठातील मारियाच्या भवितव्याबद्दल तुम्हाला अजूनही काही शंका असेल, तर तिच्या या नवीन नियमबाह्य वर्तनामुळे ती नाहीशी होईल.”

धर्मगुरू माताजी: मी माझ्या संशयात विश्वास ठेवण्याचा नेहमी प्रयत्न करते.

भगिनी सोफिया: शेवटी काळ्या मेंढीची लोकरही उबदार असतेच.

भगिनी बर्थ: आपण मेंढीबद्दल बोलत नाही आहोत. आपण जोगीणीपदाची शपथ घेण्यापूर्वीच्या शिकाऊ काळासंबंधी बोलतो आहोत.

भगिनी अगाथा: मला तुझे म्हणणे पटते आहे.

भगिनी कॅथरीन: आपल्या सर्वांमध्ये मारियाचा नंबर शेवटचा --- “

धर्मगुरू माताजी: मुलींनो, मुलींनो, कृपया, आपण सगळ्यांनी एक दीर्घ श्वास घेऊ या.

[सगळ्या भगिनी एक दीर्घ श्वास घेतात.]

धर्मगुरू माताजी: [चालू] आता आपल्याला खरेच लहानशा मारियाबद्दल काय वाटते, ते सांगा.

भगिनी थॅरेसा: [हसते] ती नवलपूर्ण मुलगी आहे.

भगिनी ऑगस्टाइन: [हसते. नापसंतीदर्शक भुवई उडवत] फक्त मारीया आवडणे कठीण असेल तेव्हा सोडून, ती आवडणे सोपे आहे.

धर्मगुरू माताजी: मुलींनो?

भगिनी इसाबेला आणि भगिनी इव्हेल्यान: आम्ही तिच्यावर आपलेपणाने प्रेम करतो. पण ती खूप वेळा अडचणीत सापडते.

भगिनी बर्थ: मी तेच म्हणते आहे! मी मिनिटभर विचार करत होते. ही काही काम करण्याची, उपयोगी संकल्पना आहे.

गाणे

धर्मगुरू माताजी:

ती झाडावर चढते आणि धडपडून गुडघा खरचटवून घेते.
तिचा झगा फाटतो, ती प्रार्थनेच्या वाटेवर गोलगोल नाचते.
जिन्यावर वाजतो तिचा शीळेचा आवाज
मठातही घुमतो तिच्या गाण्यांचा साज
डोक्याच्या रूमालाखाली केस तिचे काळे कुरळे
येता जाता करत असते ती वेडे वेडे चाळे

सगळ्या भगिनी:

प्रार्थनास्थळी ती येते नेहमी उशीरा

पण तिचा पश्चात्ताप असतो खराखुरा
प्रत्येक गोष्टीत तिला होतो उशीर
जेवणाच्या वेळी मात्र नेहमी वक्तशीर
तिच्यामुळे वाढत नाही मठाची इज्जत
सांगेनच मी हे घालून जरी हुज्जत
कॅथरीनः

मारियाच्या वतीने मी आहे बोलते
काहीबाही करून बघा ती मला हसवते.

सगळ्या भगिनीः

मारियाची समस्या तुम्ही कशी सोडवणार?
आकाशातील ढग तुम्ही खाली कसा आणणार?
ती आहे रात्रीचे भूत स्वभाव तिचा बडबड्या
उडते जशी मधमाशी भासे जणू सोंगाड्या
समुद्राची लाट तुम्ही वाळूवर कशी थोपवणार?
मारिया नावाची समस्या तुम्ही कशी सोडवणार?
चंद्रकिरण तुम्ही तुमच्या हातात कसे पकडणार?
जेव्हा आम्ही असतो तिच्याबरोबर
तेव्हा आमचे लक्ष नसते कुठेच खरोखर
भरकटून, गोंधळून मी रागावलेली असते
मी नक्की कुठे आहे, हे मला कळत नसते.
भरकटत असते ती कुठेही पिसासारखी
मलाही हवेचा अंदाज नसतो आणखी
मारिया मारिया ती आहे फुलपाखरी
पण ती माझी आवडती आहे भारी

भगिनी बर्निस आणि भगिनी फ्रान्सिसः

ती आहे मेंढी ती कोत्या मनाची आहे

ढोलीतील कीटकांना ती हुसकावून लावणारी आहे

ती शांत आहे. ती रानटीदेखील आहे.

ती एक कोडे आहे. लहान मूल आहे.

भगिनी बर्थः

ती एक डोकेदुखी आहे.

भगिनी इसाबेला आणि इव्हेल्ल्यानः

ती देवदूत आहे.

धर्मगुरू माताजीः

ती एक मनस्वी मुलगी आहे.

सगळ्या भगिनीः

मारियाची समस्या तुम्ही कशी सोडवणार?

आकाशातील ढग तुम्ही खाली कसा आणणार?

मारिया या शब्दाचा अर्थ तुम्ही कसा शोधणार?

ती आहे रात्रीचे भूत स्वभाव तिचा बडबड्या

उडते जशी मधमाशी भासे जणू सोंगाड्या

तुम्हाला माहिती असलेल्या खूप गोष्टी तुम्ही तिला कशा सांगणार?

त्यासाठी त्या वेड्या फुलपाखराला तुम्ही कसे पकडणार?

समुद्राची लाट तुम्ही वाळूवर लाट कशी थोपवणार?

मारिया नावाची समस्या तुम्ही कशी सोडवणार?

चंद्रकिरण तुम्ही तुमच्या हातात कसे पकडणार?

[गाणे संपते. धावत पळत मारिया येते. रागाने तिच्या भावना व्यक्त करते.

गटाच्या ओळीच्या शेवटी उभी राहून, तिची जागा शोधते.]

धर्मगुरू माताजी: चला, सगळ्यांनी इथून जा. मला मारियाशी बोलले पाहिजे.

सगळ्या भगिनी: हो, माताजी.

[सगळ्या भगिनी जातात.]

मारिया: माताजी, मला माफ करा. मला माहिती आहे, पण मला असे करावेच लागले. मला डोंगर बोलावत होते आणि मला काही समजण्यापूर्वी मी गात होते.

धर्मगुरू माताजी: आपल्या मठात जोगीर्णींनी गाण्याचे काही नियम आहेत.

मारिया: मला माहिती आहे. पण मला स्वतःला थोपवणे अशक्य होते. मी कुठेही असले, तरी मला सर्व वेळ गायचे असते. त्याहून वाईट म्हणजे, मी जो विचार करत असते किंवा मला जे वाटत असते, ते मला व्यक्त करायचे असते.

धर्मगुरू माताजी: कोणी याला प्रामाणिकपणा म्हणेल.

मारिया: पण माताजी, हे भयंकर आहे. मी मठातील सर्व नियम पाळायचा मनापासून प्रयत्न करेन.

धर्मगुरू माताजी: तू इथे सर्वात महत्वाचा धडा काय शिकलीस?

मारिया: देवाची इच्छा काय आहे, ते शोधून ती पुरी करायचा प्रयत्न करणे.

धर्मगुरू माताजी: मारिया, [मोठा सुस्कारा] असे दिसते आहे, की तू तात्पुरती आम्हाला सोडून जाणार आहेस.

मारिया: नाही माताजी, मला लांब पाठवू नका. मी इथली आहे. हे माझे घर आहे. हे माझे कुटुंब आहे. हेच माझे आयुष्य आहे.

[धर्मगुरू माताजी मारियाकडे सहानुभूतीचा कटाक्ष टाकते. मारिया दडपणाखाली शरण जाते.]

मारिया: [चालू] ही देवाची इच्छा असावी.

धर्मगुरू माताजी: साल्झबर्गजवळ एक कुटुंब आहे त्यांना सात मुलांसाठी, सप्टेंबरपर्यंत एक शिक्षिका हवी आहे.

मारिया: सात मुले?

धर्मगुरू माताजी: मारिया, तुला मुले आवडतात का?

मारिया: हो, पण सात?

धर्मगुरू माताजी: कॅप्टन व्हॉन ट्रॅपला मी तुला उद्या पाठवत असल्याचे कळवते.

मारिया: कॅप्टन?

धर्मगुरू माताजी: साम्राज्याच्या नेव्हीचा निवृत्त ऑफिसर. त्याची बायको वारली. तो मुलांबरोबर एकटा रहातो. मला समजले, की त्याला तिथे शिक्षिका टिकवून ठेवणे अवघड झाले आहे.

मारिया: [मोठा सुस्कारा टाकत] मला ही संधी दिल्याबद्दल आभारी आहे.

धर्मगुरू माताजी: मला खात्री आहे, तू आपल्या मठाचे नाव राखशील.

मारिया: मी तसे वचन देते.

[मारिया धर्मगुरू माताजींसमोर वाकते. माताजी तिच्या डोक्यावर हात ठेवतात.]

धर्मगुरू माताजी: देवच तुला मार्ग दाखवेल. जेव्हा देव दार बंद करतो, तेव्हा कुठेतरी तो खिडकी उघडून देतो.

[पडदा पडतो.]

दृष्य २

कॅप्टनच्या घरी जाणे

[मारिया पुढे येते. दोन जोगिणी तिला जुने कपडे काढून, नवीन घालायला मदत करतात. ती गाते आहे.]

मारिया: माझ्यात आत्मविश्वास येऊ लागलेला आहे.

गाणे

हा दिवस कसा असेल? मला नवल वाटते.
माझे भवितव्य काय असेल? मला नवल वाटते.

या बाहेरच्या जगात येणे, स्वातंत्र्य मिळणे, किती उद्दीपित करणारे आहे!
माझे हृदय रानटीपणे उचंबळून येते आहे.
ओहो, मला काय झाले आहे?
मला नेहमी साहसाची हौस होती.
मी कधी न केलेले काही करायची मला हौस होती.
आता मी त्या दिशेने चालले आहे.

मग मी इतकी घाबरले का आहे?

सात मुलांसह कॅप्टन, पण त्यात एवढे घाबरण्यासारखे काय आहे?

मला या काळज्या आणि चिंता विसरल्या पाहिजेत.

मी मागे फिरू का? नको.

मी शोधत असलेल्या गोष्टींची स्वप्ने मी पहायला हवीत.

माझ्यात नसलेला धीर, मला गोळा करायला हवा.

त्यांची सेवा विश्वासपूर्वक करायचा धीर, मला दाखवायला हवा.

खुलेपणे त्रागा न करता, मला माझ्या चुकांना तोंड द्यायला हवे.

मी त्या कामाला पुरेसा न्याय देऊ शकते, हे मला दाखवून द्यायला हवे.

नाही. मी घाबरलेली नाही. मला आत्मविश्वास आहे.

त्यांना काय काय समस्या माझ्यासमोर आणायच्या असतील, त्या आणू देत. मी त्या उत्तमातल्या उत्तम रीतीने सोडवेन.

मला आत्मविश्वास आहे. ते माझी परीक्षा बघत आहेत.

पण मी त्यांना दाखवून देईन, की मला पूर्णपणे आत्मविश्वास आहे.

काही करून, मी त्यांच्यावर छाप पाडेन.

मी ताठर पण दयाळू भूमिका घेईन आणि ती सगळी मुले, देव त्यांना सुखी ठेवो, माझ्याकडे आशेने बघत राहतील आणि माझे ऐकतील.

प्रत्येक पायरीबरोबर मी अधिकाधिक खात्रीशीर होत जाईन. सर्व काही छान होईल. मला आत्मविश्वास आहे.

सर्व जग माझ्या मुठीत असेल. त्यांना कबूल व्हावेच लागेल. मला आत्मविश्वास आहे.

माझा सूर्यप्रकाशावर विश्वास आहे.

माझा पावसावर विश्वास आहे.

माझा माझ्यावर विश्वास आहे, वसंत ऋतु पुन्हा येईल.

मला माझ्या स्वतःबद्दल अगदी ठाम आत्मविश्वास आहे.
फक्त आकड्यात ताकद नसते.
फक्त संपत्तीत ताकद नसते.
शांत झोपेच्या रात्रीतही ताकद असते.
जेव्हा तुम्ही जागे होता, तेव्हा तुम्ही सुदृढ, ताकदवान असता.
आत्मविश्वासावर माझा विश्वास आहे.
देवा रे, मला मदत कर.
मला माझ्या स्वतःबद्दल आत्मविश्वास --- आहे.
[गाणे संपते. मारिया हसत निघून जाते. पडदा पडतो.]

दृष्य ३

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅपला व मुलांना भेटणे

[मारिया हसत आत शिरते.]
मारिया: मी आले आहे.
श्मिट: ते मी पाहिले.
मारिया: मी नवीन शिक्षिका आहे. काय कसे काय?
[मारिया श्मिटबरोबर हातमिळवणी करते.]
तो तिच्याकडे रागाने बघत, तिचा हात झटकतो.
श्मिट: मी जुना नोकर आहे.
फ्रान्झ: मी फ्रान्झ. मी घर राखते.
हेल्गा: मी हेल्गा. मी कॅप्टनची सचिव आहे.
मारिया: ओहो हो! हातमिळवणी करण्यासाठी तिचे हात पसरते.

फ्रान्झ आणि हेल्या तिच्या हातात हात न देता, तिचे निरीक्षण करत रहातात.

फ्रान्झ: कृपया इथे शिमटबरोबर थांबा.

हेल्या: ही किती टिकते, ते आपण बघू.

[त्या जातात.]

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप आत येतो.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मी तुमचा आभारी आहे. शिमट, तू जाऊ शकतोस.

शिमट: अर्थात, कॅप्टन.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मारिया बाईसाहेब, शुभ दुपार.

मारिया: शुभ दुपार, कॅप्टन [ती त्याच्याकडे निरखून बघते.]

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: तुम्ही माझ्याकडे अशा निरखून का बघत आहात?

मारिया: तुम्ही समुद्रावरील कॅप्टनसारखे मुळीच दिसत नाही.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: तुम्ही पण शिक्षिकेसारख्या दिसत नाही. [तिच्या

कपड्यांकडे पाहून] मला तुमचा ड्रेस आवडला नाही. तुम्हाला तो बदलावा लागेल.

मारिया: माझ्याकडे इतर कुठला ड्रेस नाही. जेव्हा आम्ही मठात प्रवेश करतो, तेव्हा आमच्या सगळ्या चीजवस्तू गोरगरीबांना वाटल्या जातात.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मग या ड्रेसचे काय?

मारिया: त्यांना तो नको होता. मी दुसरा ड्रेस शिवला असता. पण तेवढा वेळ नव्हता. [अभिमानाने] मी माझे कपडे शिवू शकते!

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मी तुम्हाला काही कापड आणून देतो. मला माहिती नाही, की तुम्हाला मठातून काय सांगण्यात आले आहे. पण मी तुमच्या

वर विश्वास ठेवतो. मुलांची आई वारल्यापासून, आतापर्यंत खूप शिक्षिका झाल्या. तुम्ही बाराव्या आहात. मागच्या शिक्षिकेपेक्षा तुमच्यात सुधारणा होईल, अशी मला आशा आहे. ती फक्त दोन तासच टिकली.

मारिया: मग नक्की मुलांमध्ये काही दोष असणार.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: दोष मुलांमध्ये नाही, तर शिक्षिकेत आहे. त्यांना शिस्त राखता आली नाही. त्याशिवाय घर चालवणे अशक्य आहे. त्यांच्याकडून नीट अभ्यास करून घ्या. उन्हाळ्याची सुट्टी मी त्यांना फुकट घालवू देणार नाही. प्रत्येक दुपारी ते खोल श्वास घेऊन कवायत करतात. त्यांना झोपायची वेळ पाळावी लागते.

मारिया: ते केव्हा खेळतात?

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: त्यांना चांगले वळण लागेल, याची दक्षता तुम्ही घ्यायची आहे, अशी मी तुम्हाला आज्ञा देतो.

मारिया: हो, सर.

[कॅप्टन मोठ्या गडगडाटी आवाजात, शिष्टी वाजवू लागतो. त्याबरोबर मुले कवायत करत खोलीत शिरतात.]

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: [चालू] मुलांनो, ही तुमची नवीन शिक्षिका आहे. मारिया बाईसाहेब.

[मुले तिच्याकडे नापसंतीदर्शक तऱ्हेने बघतात.]

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: [चालू] मी शिष्टी वाजवल्यावर तुमची नावे सांगा. बाईसाहेब, काळजीपूर्वक ऐका. त्यांच्या शिष्ट्यांच्या खुणांप्रमाणे तुम्ही त्यांना हाक मारू शकता.

लिझेल्

लिझेल्

फ्रेडरिक

फ्रेडरिक
लुईसा
लुईसा
कर्ट
कर्ट
ब्रिगीटा
ब्रिगीटा
मार्टा
मार्टा

[ग्रेटलच्या शिड्डीबरोबर ती पुढे येते. पण तिचे नाव विसरते.]

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: ही ग्रेटल आहे. जेव्हा मला तुम्हाला बोलवायचे असेल, तेव्हा तुम्ही हे असे ऐकाल --- [वेगळी शिड्डी वाजवतो.]

मारिया: ओहो, असे नको, सर. मी शिड्डीला कधीच उत्तर देणार नाही. शिड्डीच्या प्राण्यांसाठी असतात. मुलांसाठी नाही. माझ्यासाठी तरी नक्कीच नाही.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: ही घ्या शिड्डी आणि ठराविक खुणेप्रमाणे ती वाजवून मुलांना बोलवा. तुम्ही त्या किती नीट ऐकल्या आहेत, ते बघू. बाईसाहेब. मारिया: कॅप्टन महाशय, त्यासाठी मला शिड्डीची गरज नाही. त्यांची नावे इतकी छान आहेत. मी त्यांना नावानेच बोलावेन.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: तुम्ही मठातदेखील असाच त्रास देत होतात का?

मारिया: ओहो सर, यापेक्षा जास्त.

[कॅप्टन जाण्यासाठी वळतो.]

मारिया: [चालू] कॅप्टन, मला माफ करा. मला तुमच्या बाबतीतील शिड्डीची खूण माहिती नाही.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: तुम्ही मला कॅप्टन, अशी हाक मारू शकता.

[कॅप्टन जातो. मुले दबलेले रागीट हसू हसतात. ती अजून ताठ उभी आहेत.]

मारिया: आरामात उभे रहा. आता आपले आपणच असल्यामुळे, परत मला तुमच्या सगळ्यांची नावे सांगा. आणि तुम्ही किती वर्षांचे आहात, तेही सांगा.

मारिया: तू लिझेल्

लिझेल्: मी लिझेल्. मी सोळा वर्षांची आहे. मला शिक्षिकेची गरज नाही.

मारिया: लिझेल्, तू मला हे सांगितलेस, ते बरे केलेस. आपण चांगल्या मैत्रिणी असू.

फ्रेडरिक: मी फ्रेडरिक. मी चौदा वर्षांचा आहे. मी अशक्य आहे.

मारिया: खरे का? तुला असे कोणी सांगितले?

फ्रेडरिक: जोसेफाइन बाईसाहेबांनी, आधीच्या चौथ्या शिक्षिकेनी.

लुईसा: मी लुईसा आहे.

ब्रिगीटा: मी ब्रिगीटा आहे.

मारिया: लुईसा, तू किती वर्षांची आहेस, ते मला सांगितले नाहीस.

ब्रिगीटा: [लुईसाकडे बोट दाखवत] ती लुईसा १२ वर्षांची आहे. मी १० वर्षांची आहे. आणि तुमचा ड्रेस मी पाहिलेल्या ड्रेसमधील सर्वात वाईट ड्रेस आहे.

कर्ट: ब्रिगीटा, तू असे बोलायला नको होतेस.

ब्रिगीटा: का? तुला असे वाटत नाही का?

कर्ट: हो, पण सर्वात वाईट ड्रेस हेल्गा बाईसाहेबांचा होता. मी कर्ट आहे.

मी सुधारण्यास अवघड आहे.

मारिया: अभिनंदन!

कर्ट: सुधारण्यास अवघड म्हणजे काय?

मारिया: मला वाटते याचा अर्थ, तुला मुलासारखे वागवले जावे.

मार्टा: मी मार्टा. मी मंगळवारी आठ वर्षांची होणार आहे. मला गुलाबी छत्री आवडते.

मारिया: गुलाबी हा माझाही आवडता रंग आहे.

[ग्रेटल तिचा पाय आपटते.]

मारिया: [चालू] हो, तू ग्रेटल आहेस.

[ग्रेटल पाच बोटे दाखवते.]

मारिया: [चालू] आणि तू पाच वर्षांची आहेस. अरे बापरे, तू तर मोठी बाई आहेस. मला तुला एक गुपित सांगायचे आहे. मी कधीच शिक्षिका नव्हते.

सर्व मुले: तुम्हाला शिक्षिकेबद्दल काहीच माहिती नाही का?

मारिया: काहीच नाही. मला उपदेशाची खूप गरज आहे.

लुईसा: सर्वात चांगला उपदेश हाच असेल, की बाबांना आमच्यात काही दखल न घेण्यास सांगणे.

ब्रिगीटा: आणि जेवायला नेहमी उशीरा येणे.

कर्ट: आणि सूप खरेच मोठ्याने आवाज करत मिटक्या मारत पिणे. [तसे करून दाखवतो]

फ्रेडरिक: आईस्क्रीम खातांना नेहमी तुमचे नाक सूं सूं करत ओढणे. [तसे करून दाखवतो.]

ग्रेटल: मारियादीदी, ते म्हणतात, त्यातल्या एका शब्दावरदेखील विश्वास ठेऊ नकोस.

मारिया: का?

ग्रेटल: कारण मला तू आवडतेस.

मार्टा: मारियादीदी, मलाही तू आवडतेस.

[फ्रान्झ येते.]

फ्रान्झ: चला चला मुलानो, बाहेर चालायला जा. तुमच्या वडिलांची तशी आज्ञा आहे.

सर्व मुले: हो, फ्रान्झ व हेल्गा बाईसाहेब.

हेल्गा: मुलांनो, आता, आता आपण दीर्घ श्वसन करतो आहोत. चला सुरु करा १ २ ३ ---

[मुले हेल्गाबरोबर कवायत करत जायला निघतात.]

फ्रान्झ: चला बाईसाहेब, मी तुम्हाला तुमची खोली दाखवते.

माझ्यामागून या.

[मारियाच्या खिशात काही भुळभुळते. ती खिशात हात घालते तर बेडूक उडी मारून बाहेर पडतो. ती जोराने ओरडते.]

[जाता जाता मुले हसतात.]

मारिया: बिचारी मुले!

फ्रान्झ: मी तुम्हाला नशीबवान म्हणेन. मागच्या शिक्षिकेच्या खिशातून साप निघाला होता.

[मारिया खोलीत तिचे सामान लावते व जेवायला खाली येते. कॅप्टन व सर्व मुले टेबलावर तिच्यासाठी थांबलेली दिसतात. ती वरमते व तिची जागा घ्यायला बघते. पण खुर्चीतील पाईनचा खडबडीत टोकेरी कोन तिला टोचतो. ती तो काढून टाकते व बसते. सगळे जेवायला सुरवात करतात.]

मारिया: तुम्ही जेवणापूर्वी देवाचे नाव घेत नाही का? आपल्याला जे मिळाले आहे, त्याबद्दल देवाचे आभार माना.

[सगळेजण थांबून तसे करतात व मग जेवायला सुरवात करतात.]

मारिया: मुलांनो, माझे छान प्रकारे, खिशात व खुर्चीत इतकी छान वस्तू ठेऊन स्वागत केल्याबद्दल, मी तुमची आभारी आहे. इतके छान स्वागत दर जेवणापूर्वी होणार आहे का?

[छोटी ग्रेटल मुसमुसून रडायला लागते. सर्व मुलांचे चेहेरे उतरतात. कॅप्टनला काही कळत नाही. जेवण पूर्ण होते.]

[मारिया आणि फ्रान्झ निघून जातात.]
पडदा पडतो.

दृष्य ४ रोल्फकडून तार

[रोल्फ खिडकीवर खडे मारत उभा आहे.]

फ्रान्झ: ओहो, रोल्फ, शुभ संध्याकाळ.

रोल्फ: शुभ संध्याकाळ.

फ्रान्झ: काय खबरबात?

रोल्फ: कदाचित कॅप्टन घरी असतील का?

फ्रान्झ: हो, आहेत. ते रात्रीचा आराम करायला निघाले आहेत.

रोल्फ: कृपया त्यांना ताबडतोब, ही तार द्या.

फ्रान्झ: नक्कीच.

[फ्रान्झ जाते. रोल्फ तिथे रेंगाळतो. तो प्रेक्षकांकडे बघतो. लिझेल्च्या खिडकीवर खडे मारून, तिचे लक्ष वेधण्याचा प्रयत्न करतो.]

रोल्फ: लिझेल्. लिझेल्.

लिझेल्: रोल्फ. रोल्फ.

रोल्फ: मी तार द्यायला आलो होतो. तू आता झोपायला चालली आहेस का?

लिझेल्: हो, पण कुणाला सांगू नकोस, मला तुझा विरह झाला होता. तुला माझा झाला होता का?

रोल्फ: हो, का? मी तर तुला तुझ्या हातात तार घायच्या विचारात होतो.
लिझेल्: ओहो, रोल्फ. तो छान विचार होता. मग आता तू तार का
आणली नाहीस? मी त्याची सुरवात कशी असेल, ते तुला सांगते. प्रिय लिझेल्

रोल्फ: 'प्रिय लिझेल्, मी तुला सांगू शकलो, तर मला आवडेल --- मला
तुझ्याबद्दल काय वाटते. थांब. दुदैवाने, ही तार फार महाग आहे. नाहीतर
तुझ्या वडिलांना तार पाठवेपर्यंत मला थांबायला लागले नसते, तर, तू मला
परत कधी भेटणार, हे मला कसे कळणार? मी कर्नल स्विनायडरकडून तार
घेऊन येईन. तो बर्लीनहून इथे आला आहे. मी फार सांगितले. मला तुझ्या
वडिलांची काळजी वाटते.

लिझेल्: तू त्यांची काळजी करायचे काही कारण नाही. ते नाविक
दलातील मोठे नायक आहेत. सम्राटाकडून त्यांचा सत्कार झाला होता.

रोल्फ: ठीक आहे. मग मी त्यांच्या मुलीची काळजी करतो. ती इतकी ---

लिझेल्: इतकी काय?

रोल्फ: खरे तर तू छोटी मुलगी आहेस..

गाणे

रोल्फ: [चालू] ए छोट्याशा मुली, तू थांब.

रिकाम्या रंगमंचावर दिवे लागण्यासाठी थांब.

बालिके, तुझे आयुष्य म्हणजे ज्यावर पुरुषांना काही लिहायचे आहे, असे
कोरे पान आहे, लिझेल्.

लीझेल्साठी मला असे लिहायचे आहे:

तू सोळाची सतराकडे जाणारी, मुली, ही विचार करायची वेळ आहे.

तू दक्ष असलेले बरे. काळजी करू नकोस. पण तुला चांगला अंदाज असू
दे.

तू उताराच्या अथवा पाण्याच्या कडेला उभी आहेस.
तू सोळाची सतराकडे जाणारी, तुझ्यामागे तरुणांची ओळ लागेल.

मुले, थोडी वयाने मोठी माणसे, मवाली तुला खूश करायला बघतील.
तू लाजरी, भित्री व घाबरट आहेस. त्यांना तोंड देणे तुला सोपे नाही.
तुला तू काय करावेस, हे सांगण्यासाठी तुझ्यापेक्षा मोठा व शहाणा
असलेल्या कुणाची तरी गरज आहे.

मी सतराचा, अठराकडे जाणारा आहे. मी तुझी काळजी घेईन.
लिझेला: मी सोळाची सतराकडे जाणारी, अननुभवी व मूर्ख आहे.

मला भेटणारे तरूण, मी गोड असल्याचे सांगतील आणि मी सहज विश्वास ठेवेन.

मी सोळाची सतराकडे जाणारी, अननुभवी व मूर्ख आहे. मला भेटणारे तरूण, मी गोड असल्याचे सांगतील आणि मी सहज विश्वास ठेवेन.

मी सोळाची सतराकडे जाणारी, फुलासारखी निरागस. ब्रँडी पिणाऱ्या तरुणांबद्दल मला काय माहिती असणार?

पुरुषांच्या जगाबद्दल मी पूर्णपणे अनभिज्ञ आहे व त्यांना तोंड देण्यास लाजरेपणामुळे भित्रेपणामुळे तयारी नसलेली आहे.

हे माझ्या कुवतीपलीकडचे आहे. मी काय करावे, हे सांगण्यासाठी मला माझ्यापेक्षा मोठा व शहाणा असलेल्या कुणाची तरी गरज आहे. तू सतराचा, अठराकडे जाणारा आहेस. मी तुझ्यावर अवलंबून राहीन.

शिमट: तिकडे कोण आहे?

[रोल्फ पळून जातो. परत येऊन लिझेलेला मिठी मारतो. ती खूष आहे. शिमट, फ्रान्झ आणि हेल्गा चर्चा करत येतात.]

हेल्गा: मी तुम्हाला सांगते, तिथे कुणीतरी आहे.

फ्रान्झ: अग म्हातारे, तुला काहीही ऐकू येत असते.

शिमट: अग स्त्रियांनो, तुम्ही इथे वादळात काय करत आहात?
तुम्हाला सर्दी होईल.

हेल्गा: बघ, मी काही मूर्ख म्हणून, तुला सांगत नव्हते.

फ्रान्झ: मी तुला इतक्या टोकाचे काही बोलले नव्हते.

हेल्गा: मी काही डांबराच्या वासाची फुले गोळा करून येते.

फ्रान्झ: आता कुठली ती फुले? यावरून तुझे वय लक्षात येते आहे.

[त्याबद्दल बोलत बोलत दार लाऊन नोकरमंडळी जातात.]

दृष्य ५ लिझेल्शी जवळीक

[मारियाच्या खोलीच्या उघड्या खिडकीतून लिझेल् वर चढून येते.
मारिया तिला बघते]

लिझेल्: मी बाहेर फिरत होते आणि कुणीतरी दरवाजे बंद करून टाकले.
मला सगळ्यांना जागे करायचे नव्हते. मी तुझी खिडकी उघडी पाहिली –
[मारिया तिला बघून, मदत करण्याचा प्रयत्न करते.]

मारिया: [स्वतःशी] देवा रे, मी लिझेल्ची मैत्रिण आहे, हे तिला
समजायला मला मदत कर. तिच्या वाटचालीत, तिला मार्गदर्शन करण्यासाठी
मला मदत कर.

लिझेल्: तू बाबांना काही सांगणार नाहीस ना?

मारिया: पण तू इथे चढून कशी आलीस?

लिझेल्: आम्ही असे नव्या शिक्षिकेला नेहमी छळतो. लुईसाकडे तिने
पकडलेले बरणीभर कोळी आहेत.

मारिया: कोळी?

लिझेल्: तू बाबांना काही सांगणार नाहीस ना? की सांगणार आहेस?

[मारिया बोलण्यापूर्वी क्षणभर थांबते. ती एक खोल श्वास घेते.]

मारिया: जर आपण भरभर पाय उचलले, तर त्यांच्या लक्षात येण्यापूर्वी
कपडे बदलून रात्रीचा गाउन घालता येईल.

[मारिया तिचा हात धरते. त्या मारियाच्या खोलीत जातात. मारिया तिला
गाउन देते. लिझेल् कपडे बदलण्यासाठी बाथरूममध्ये पळते.]

दृष्य ६
मारियाची खोली आणि वादळ

[गाऊन घातलेली मारिया तिच्या खोलीत आहे. बाहेर गडगडते आहे. ती तिच्या अंथरुणाशेजारी खात्री नसल्यासारखी उभी आहे. ती अंथरुणावरील चादर काढून, गादी वरखाली करून साप नाही ना बघते. सुटल्याचा मोठा

सुस्कारा टाकते.]

[नोकर मंडळी डांबराच्या वासाची फुले गोळा करून येतात.]

शिमट: मला तर कसलाही वास येत नाही. तुम्हाला येतो का?

फ्रान्झ: काहीच नाही.

हेल्गा: आता वास येणारे कोण मूर्ख आहे? हा: हा:

मारिया: मी खिडक्या उघडते.

[फ्रान्झ येते.]

फ्रान्झ: हे तुमचे नवीन सामान आहे. हे कॅप्टनने गावातून पाठवले आहे.

मारिया: अरे वा, किती छान! कॅप्टन मला अजून सामान पाठवणार आहे, असे तुम्हाला वाटते का?

शिमट: [नापसंतीदर्शक रागाने] शिक्षिकेला किती ड्रेस लागतात?

मारिया: नाही, माझ्यासाठी नाही. मुलांसाठी. मला त्यांच्यासाठी नाटकाचे काही कपडे शिवायचे आहेत.

फ्रान्झ: व्हॉन ट्रॅपची मुले नाटकात काम करत नाहीत. ती कवायत करतात.

मारिया: तुम्हाला पण खात्रीने ते, पसंत नाही का?

शिमट: कॅप्टनची बायको वारल्यापासून --- तो जहाजावर असल्या सारखेच घर चालवतो.

हेल्गा: शिड्या, आज्ञा ---

फ्रान्झ: संगीत वगैरे बंद. हसणे बंद. तिची आठवण येणारे काही नाही. मुलेही नाहीत.

मारिया: पण हे चुकीचे आहे.

[तिथे विचित्र शांतता पसरते.]

फ्रान्झ: तुला तुझी खोली आवडली का? सकाळी नवीन पडदे येतील.

मारिया: नवीन पडदे? पण हे चांगले आहेत.

शिमट: आता शुभरात्र. बॅरोनेसला भेटायला कॅप्टन दूर चालला आहे.

मला वाटते उन्हाळ्याच्या शेवटी ते लग्न करतील.

मारिया: ओहो, हे नवलपूर्ण आहे. मुलांना नवीन आई मिळेल.

सर्व नोकर: [ते एकमेकांकडे बघून हसतात.] हो, असा अंदाज आहे.

[नोकर जातात. लिझेल् गाउन घालून येते.]

लिझेल्: मला शुभरात्र म्हणायचे आहे आणि आभारही मानायचे आहेत.

मारिया: त्याची काही जरूरी नाही.

मोठ्याने ढगफुटीचा आवाज येतो. ग्रेटल धावत येते.

मारिया: [चालू] ग्रेटल, तू घाबरली आहेस का?

[ती नाही म्हणत डोके हलवते.]

मारिया: [चालू] तू इथे माझ्याबरोबरच रहा. पण बाकीचे कुठे आहेत?

ग्रेटल: ते झोपले आहेत. ते घाबरले नाहीत.

[अजून एक ढगफुटी होते आणि ब्रिगीटा, मार्टा आणि लुईसा धावत येतात.]

मारिया: ओहो, खरे की काय? [घड्याळाचा टोला पडतो.] ठीक आहे.

चला प्रत्येकाने माझ्या अंथरुणावर या.

ब्रिगीटा: खरे का?

मारिया: चला, या. आता आपण मुलांची वाट बघू.

[सगळ्या मुली अंथरुणावर उड्या मारतात.]

मार्टा: मुलगे आलेले दिसत नाहीत. ते शूर असतात.

फ्रेडरिक आणि कर्ट धावत येतात.

मारिया: तुम्ही घाबरलेले नाहीत? की आहात?

फ्रेडरिक: अजिबात नाही. तुम्ही घाबरला नसल्याची, आम्हाला खात्री

करायची होती. ही कर्टची कल्पना होती.

कर्ट: काय?

[पुन्हा जोराने ढगफुटीचा आवाज येतो. सगळी मुले किंचाळतात.]

ग्रेटल: इतक्या जोरात का गडगडते आहे? मला रडू येते आहे.

मार्टा: मलाही.

मारिया: मला जेव्हा दुःख होते, तेव्हा मी छान गोष्टी आठवायचा प्रयत्न करते.

लिझेल: कशा प्रकारच्या गोष्टी?

मारिया: ठीक आहे. आपण बघू या.

[‘आवडत्या गोष्टी’ हे गाणे सुरु होते.]

मारिया: [चालू] गुलाबांवरती थेंब आणि मांजरांच्या पिल्लांच्या मिशांवर, मोज्यांवर, उजळ तांब्याच्या किटल्यांवर, दोऱ्याने घट्ट बांधलेल्या विटकरी कागदांच्या वेष्टनांवरही, पावसाचे थेंब. या माझ्या काही आवडत्या वस्तू आहेत.

फिकट पिवळ्या रंगाचे घोडे, सफरचंदाचे भाजलेले कुरकुरीत डेझर्ट, दाराची घंटी आणि बग्गीच्या घंटा, नुडल्सबरोबर पावाच्या चुऱ्यातील भाजलेला मासाचा तुकडा, चंद्र पंखांवर घेऊन उडणारी बदके, या माझ्या काही आवडत्या वस्तू आहेत.

निळ्या छोट्या पिशव्या घेतलेल्या व पांढरा शुभ्र ड्रेस घातलेल्या मुली, माझ्या नाकावरील व पापण्यांवरील हिमकण, उन्हाळ्यात वितळत जाणारे शुभ्र चंदेरी हिवाळे, या माझ्या काही आवडत्या वस्तू आहेत.

जेव्हा कुत्रा चावतो, मधमाशी डंख मारते, जेव्हा मी उदास असते, तेव्हा मी माझ्या आवडत्या गोष्टी आठवते. आणि मग मला तितकेसे वाईट वाटत नाही.

सर्व मुले आणि मारिया:

गुलाबांवरती थेंब आणि मांजरांच्या पिल्लांच्या मिशांवर, मोज्यांवर, उजळ तांब्याच्या किटल्यांवर, दोऱ्याने घट्ट बांधलेल्या विटकरी कागदांच्या वेष्टनांवरही, पावसाचे थेंब. या माझ्या काही आवडत्या वस्तू आहेत.

फिकट पिवळ्या रंगाचे घोडे, सफरचंदाचे कुरकुरीत भाजलेले डेझर्ट, दाराची घंटी आणि बग्गीच्या घंटा, नुडल्सबरोबर पावाच्या चुऱ्यातील भाजलेला मासाचा तुकडा, चंद्र पंखांवर घेऊन उडणारी बदके, या माझ्या काही आवडत्या वस्तू आहेत.

निळ्या छोट्या पिशव्या घेतलेल्या व पांढरा शुभ्र ड्रेस घातलेल्या मुली,
माझ्या नाकावरील व पापण्यांवरील हिमकण, उन्हाळ्यात वितळत जाणारे
शुभ्र चंदेरी हिवाळे, या माझ्या काही आवडत्या वस्तू आहेत.
जेव्हा कुत्रा चावतो, मधमाशी डंख मारते, जेव्हा मी उदास असते, तेव्हा
मी माझ्या आवडत्या गोष्टी आठवते. आणि मग मला तितकेसे वाईट
वाटत नाही.

गाणे संपते.

मारिया: तुम्हाला गाणे आवडले का? अर्थात तुम्हाला काय आवडते?
मांजरासारखे मऊ विलो? ख्रिसमस? बनी ससा? साप? चॉकलेट? शाळेला
सुट्टी? उशांची मारामारी? शुभ वार्ता देणाऱ्या तारा? वाढदिवसाच्या भेटी?
रंगीत छोटासा किडा? छानशी शिंक? चांगल्या तब्येतीसाठी दिलेल्या
शुभेच्छा? बघा, काय मजा आहे!

सर्व मुले: आपण हे रोज म्हणायचे का?

मारिया: मला वाटते, रोज म्हटले, तर तुम्हाला त्याचा कंटाळा येईल.

सर्व मुले: मग एक दिवसाआड? आम्ही जोसेफाईच्या ब्रशला गोंद लावून
ठेवला होता, तेव्हापासून आम्हाला एवढी मजा कधी आली नव्हती.

मारिया: मला कळत नाही, तुम्ही एवढी चांगली मुले, असा वेडेपणा का
करता?

मुले: मग आम्ही बाबांचे लक्ष आमच्याकडे कसे वेधून घेणार?

मारिया: ओहो, अस्स! यावर मला विचार करावा लागेल. चला आता
काय करू या? बॅरोनेससाठी एखाद्या गाण्याचा विचार करा.

मुले: पण बाबांना आम्ही गाईलेले आवडत नाही. आणि आम्हाला
एकही गाणे येत नाही.

मारिया: कदाचित आपण त्यांचे मन वळवू शकू.

मारिया आणि सर्व मुले: गुलाबांवरती थेंब आणि मांजरांच्या पिल्लांच्या मिशांवर, मोज्यांवर, उजळ तांब्याच्या किटल्यांवर, दोऱ्याने घट्ट बांधलेल्या विटकरी कागदांच्या वेष्टनांवरही, पावसाचे थेंब. या माझ्या काही आवडत्या वस्तू आहेत.

फिकट पिवळ्या रंगाचे घोडे, सफरचंदाचे कुरकुरीत भाजलेले डेझर्ट, दाराची घंटी आणि बग्गीच्या घंटा, नुडल्सबरोबर पावाच्या चुऱ्यातील भाजलेला मासाचा तुकडा, चंद्र पंखांवर घेऊन उडणारी बदके, या माझ्या काही आवडत्या वस्तू आहेत.

निळ्या छोट्या पिशव्या घेतलेल्या व पांढरा शुभ्र ड्रेस घातलेल्या मुली, माझ्या नाकावरील व पापण्यांवरील हिमकण, उन्हाळ्यात वितळत जाणारे शुभ्र चंदेरी हिवाळे, या माझ्या काही आवडत्या वस्तू आहेत.

जेव्हा कुत्रा ---

[कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप अवतीर्ण होतो.]

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: इथे काय चालले आहे?

मुले शिस्तीने निघून जाऊ लागतात.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: [चालू] मी तुम्हाला झोपायच्या वेळाची कडकपणे अंमलबजावणी करायला सांगितली होती. तुम्हाला सूचनांचे पालन करण्यात अडचण आहे का?

मारिया: फक्त वादळातील ढगफुटीच्या वेळी अडचण आहे. चला मुलांनो, तुम्ही तुमचे वडील आलेले पाहिलेत. झोपायला जा.

[मुले घाईघाईने छोटी पाऊले टाकत झोपायला जातात. लिझेल् मागे रहाते.]

लिझेल्: मी आधी म्हटले होते, की मला शिक्षिकेची गरज नाही. पण आता मला वाटते, मला गरज आहे. [ती मारियाला मिठी मारते.]

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: [घसा खाखरत] हे बघा, सकाळी उठल्यावर पहिली गोष्ट लक्षात ठेवा, की मी दोन महिने गावाला चाललो आहे.

मारिया: हो, सर. मी विचार करत होते जर मला अजून कापड मिळाले, तर मी मुलांना खेळायचे कपडे शिवेन.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मला माझी मुले गावात चिंध्या पांघरून इकडे तिकडे फिरायला नको आहेत.

मारिया: पण ती मुले आहेत.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: आणि मी त्यांचे वडील आहे. एवढे बास. शुभरात्र.

[कॅप्टन निघून जातो. मारिया उदास आहे. मग तिची दृष्टी कशावर तरी पडते आणि ती हसते. पडदा पडतो.]

दृष्य ७

व्हॉन ट्रॅप हॉलमध्ये.

[ग्रेटल, मार्टा, कर्ट हॉलमध्ये घाबरत, शांतपणे प्रवेश करतात. जोराने गडगडाट होतो. मार्टा व कर्ट किंचाळत धावतात. ग्रेटलला वाटते, ती एकटी मागे पडली आहे. त्यामुळे ती किंचाळू लागते. रात्रीच्या ड्रेसमध्ये हेलगा पुढे येते.]

हेलगा: तिथे कोण आहे? कदाचित मी वेडी झाले असेन.

[अचानक ती नाचू लागते. नाचताना सा रे ग गात गात मंचावरून निघून जाते. स्वतःला थांबवते.]

हेलगा: [चालू] ओहो, हे फारच संस्मरणीय होते.

[ती निघून जाते. प्रकाश कमी कमी होत, पुढील दृष्य सुरु होते.]

दृष्य ८ दोन महिन्यांनी मठात

अनेक जोगिणी एकत्र जमून, मारियाबद्दल बोलत आहेत.

जोगीण अगाथा: मारियाला मठ सोडून दोन महिने झाले.

जोगीण सोफिया: माझा विश्वास बसत नाही, की ती एवढी टिकली. हे खरेच आश्चर्यकारक आहे.

जोगीण थॅरेसा: माझेही तेच मत आहे. मारियाचा सर्व खोडकरपणा आठवून, ती टिकली हे विशेष आहे.

जोगीण ऑगस्टाइन: आणि सात मुले! मला सात मैत्रिणीही नाहीत.

जोगीण इव्हेल्यान: ओहो, ऑगस्टाइन, खूपशा जोगिणी तुझ्या मैत्रिणी आहेत.

[सगळ्याजणी मैत्रीपूर्वक मान हलवतात व कुजबुजतात.]

जोगीण कॅथरीन: मला मारीयाशिवाय चुकल्यासारखे वाटते आणि हे कबूल करायला, मला लाज वाटत नाही.

जोगीण इसाबेला: मलाही तसेच होते. सांगा सर्वजणींनो, तुम्हाला सगळ्यांना मारीयाशिवाय चुकल्यासारखे वाटते ना? दोन महिने, गाण्याशिवाय!

[सगळ्याजणी काही वेळाने कुजबुजत कबूल करतात. हळूहळू अधिकाधिक भावनाशील होऊ लागतात. त्या सगळ्या रडू लागतात.]

जोगीण अगाथा: मला मारीयाशिवाय चुकल्यासारखे वाटते.

[धर्मगुरू माताजी येतात.]

धर्मगुरू माताजी: जोगिणीनो, तुम्ही इतक्या उद्दीपित का झाला आहात?
आता चला. पुढे चला.

[जोगिणी स्वतःला सावरतात आणि निघून जातात.]

दृष्य ९ मुलांची भ्रमंती

कॅप्टन गावाला गेलेला आहे. मुले व मारिया सहलीसाठी बाहेर पडतात.

[ब्रिगीटा मारियाच्या गिटारच्या पेटीकडे जाते.]

ब्रिगीटा: यात काय आहे?

मारिया: माझे गिटार, तर आपण सगळे एकत्र गाऊ शकतो.

मार्टा: आम्ही गात नाही.

मारिया: अर्थात तुम्ही गाता. प्रत्येकजण गातो.

कर्ट: आम्हाला एकही गाणे माहिती नाही.

मारिया: ठीक आहे. मग मी तुम्हाला शिकवते. इकडे या.

[मारियाला मध्ये ठेऊन, मुले तिच्याबरोबर बसतात.]

मारिया: [चालू] या छान जागी आपण सुरवात करू. आपल्याला अगदी
बाराखडीपासून सुरवात करायला हवी.

ग्रेटल व मार्टा: अ ब क

मारिया: गातांना आपण सुरवात करतो, सा- रे- ग

सर्व मुले: सा- रे- ग

मारिया: पहिले तीन स्वर असतात, सा --- रे --- ग ---

सर्व मुले: सा --- रे --- ग ---

मारिया: सा --- रे --- ग --- म --- प --- ध --- नी --- मला हे अजून

सोपे करता येते का, ते पाहू.

सा – साखरेतला गोड सा

रे – रेषेतला सरळ रे

ग – गाण्यातला सूर ग

म – मगरीतला म

प – पळण्यातला प

ध – धरण्यातला ध

नी – नीजमधला नी

[अजून]

जो आपल्याला परत सा कडे आणेल. ओहो ओहो ओहो

मारिया आणि मुले:

सा – साखरेतला गोड सा

रे – रेषेतला सरळ रे

ग – गाण्यातला सूर ग

म – मगरीतला म

प – पळण्यातला प

ध – धरण्यातला ध

नी – नीजमधला नी

जो आपल्याला परत सा कडे आणेल.

सर्व मुले:

सा – साखरेतला गोड सा

रे – रेषेतला सरळ रे

ग – गाण्यातला सूर ग

म – मगरीतला म

मारिया आणि मुले:

प – पळण्यातला प

ध – धरण्यातला ध

नी – नीजमधला नी

जो आपल्याला परत सा कडे आणेल.

मारिया: सा रे ग म प ध नी सां प सां!

लुईसा व फ्रेडरिक: हेच ते गाणे का?

मारिया: ही गाणे बनवायची हत्यारे आहेत. आता तुम्हाला चाल माहिती झाली. तुम्ही वेगवेगळे स्वर एकत्र करू शकता. वेगवेगळ्या हजारो चाली गाऊ शकता. [गाते] प सा ध म ग सां रे , तुम्ही हे म्हणू शकाल?

सर्व मुले: प सा ध म ग सां रे

मारिया: प सा ध नी सां रे सां

मुले: प सा ध नी सां रे सां

मारिया व मुले: आता आपण हे सगळे एकत्र म्हणू.

प सा ध म ग सां रे

प सा ध नी सां रे सां

मारिया: छान!

ग्रेटल: पण याला काहीच अर्थ नाही ---

मारिया: म्हणून आपण त्यात शब्द भरू. प्रत्येक स्वरासाठी एक शब्द असतो. जेव्हा तुम्हाला गाण्यातले स्वर माहिती होतात तेव्हा तुम्ही काहीही एकत्रितपणे गाऊ शकता.

मारिया व मुले:

सा – साखरेतला गोड सा

रे – रेषेतला सरळ रे

ग – गाण्यातला सूर ग

म – मगरीतला म

प – पळण्यातला प

ध – धरण्यातला ध

नी – नीजमधला नी

जो आपल्याला परत सा कडे आणेल.
[गाणे संपते. मुले व मारिया एकत्र हसतात.]

दृष्य १० व्हॉन ट्रॅपच्या घराची गच्ची

खूप नोकर चाकर व्हॉन ट्रॅप परत येणार, म्हणून घर आवरत आहेत. एक नोकरांणी, फ्रान्झ पुढे येते. इकडे तिकडे पहाते. सगळ्यांना बोलावते.

हेल्गा: मला कॅप्टनची नवीन मैत्रिण बघायची खूप उत्सुकता आहे.

शिमट: मी असे ऐकले, की ती उमरावाची विधवा पत्नी, बॅरोनेस आहे नोकरांणी, फ्रान्झ पुढे येते. इकडे तिकडे पहाते. सगळ्यांना बोलावते.

हेल्गा: बॅरोनेस म्हणजे?

फ्रान्झ: आणि म्हणूनच तू अजून नोकराणी आहेस.

हेल्गा: मी फक्त विचारते आहे.

शिमट: हा मोठा प्रश्न आहे. ती राजकन्येसारखी आहे.

हेल्गा: मी आशा करते, की ती चांगली असेल.

फ्रान्झ: मलाही तसेच वाटते. ती देवदूतासारखी असावी!

[बॅरोनेस टेलर प्रवेश करते. तिच्यामागून हेल्गा, फ्रान्झ व शिमट तिचे सामान घेऊन येतात.]

बॅरोनेस: आणि अजून एक गोष्ट. मला दुपारी बरोबर दोनला चहा

लागतो. त्यात दूध नाही व साखरही नाही. कृपया माझ्या चहाला उशीर करू नका. नाहीतर मला कॅप्टनला सांगावे लागेल.

बर्थ: ओहो, ती देवदूत आहे, ठीक आहे!

बॅरोनेस: तुम्ही काही म्हणालात?

[शिमट धाऊन, इतर नोकरांना बाजूला करतो.]

फ्रान्झ: यावे. हो, इतक्यात जेवण येईलच, नाही का?

बॅरोनेस: ओहो, मी माझे वजन राखते आहे. माझ्यासाठी जेवण नको.

फक्त हलकेसे ---

शिमट: तुम्हाला त्याची काळजी करायचे काय कारण आहे? तुमचा बांधा तर फारच सुंदर आहे.

फ्रान्झ: यावे. हो, इतक्यात जेवण येईलच, नाही का?

बॅरोनेस: आभारी आहे.

हेल्गा: पण अर्थात सर्वात छान सॅलड, खास तुमच्यासाठी दिले जाईल.

नोकर [फ्रान्झ नव्हे] बाहेर पडतात. कॅप्टन प्रवेश करतो.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: फ्रान्झ, तू मॅक्झिनला सांगितलेस का, की आम्ही चहा गच्चीवर घेऊ?

फ्रान्झ: हो, सर.

[मॅक्झिन अजून फोनवर बोलतो आहे.]

शिमट आणि हेल्गा चहा व बिस्कटे घेऊन येतात.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: अजून मुले आली नाहीत?
फ्रान्झ: मी बघते.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: [चालू] आम्ही आलो तेव्हा माझी मुले झाडांवर चढलेली होती का? मला खरे उत्तर हवे आहे.

शिमट: हो, सर.

बॅरोनेस उठते आणि कॅप्टनचा हात धरते व बाहेर बघते.

बॅरोनेस: जॉर्ज, निसर्गाच्या कृपेने, डोंगर किती मोठे आहेत!

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: हो, पण ते इतर डोंगरांसारखे नाहीत. ते मित्रासारखे आहेत.

बॅरोनेस: इथे तुमच्या घरी, मी तुम्हाला जास्त चांगले जाणून घेऊ लागले आहे. तुम्ही इतक्या सुंदर जागेपासून इतके दिवस कसे काय लांब राहू शकता?

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: असे असेल, की मी इथे परतण्याचे काही कारण शोधत होतो.

बॅरोनेस: मला इथे खूप आवडले.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: [लज्जित होऊन] मॅक्झिन कुठे गेला? [चमकून] खरेच तुम्हाला इथे आवडले का?

[बॅरोनेस बोलणार, तोच मॅक्झिन येतो. तो तेजस्वी, मजेशीर, बडबड्या व उत्साही आहे.]

मॅक्झिन: मला उशीर झाल्याबद्दल दिलगीर आहे.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: काही नशीब?

मॅक्झिन: [उद्दीपित होत] कालट्झेनबर्ग उत्सवामध्ये – ऑस्ट्रियातील सर्वात चांगला कोरस गटाचा आवाज, लंडनमधील सर्वात उत्तम गाणारा आवाज ठरणार आहे..

बॅरोनेस: अरे वा! हे ऐकून मला आनंद झाला.

मॅक्झिन: मलाही. पण माझे ब्रीदवाक्य आहे, गाशा गुंडाळतांना कधीही प्रतिभेचा शोध घेऊ नका. म्हणूनच मी पॅरीस, रोम आणि लंडनला फोन करत होतो.

बॅरोनेस: जॉर्जच्या फोनवर?

मॅक्झिन: नाहीतर मला काय परवडणार? मी इथे का आलो आहे?

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: तुला मी आवडतो, त्यामुळे हे झाले, अशी मला आशा आहे.

मॅक्झिन: अर्थात मला तुम्ही आवडता. मला श्रीमंत लोक आवडतात. मला त्यांची रहाणी आवडते. मी त्यांच्याबरोबर असतो, तेव्हा मी जसा रहातो, ते मला आवडते.

बॅरोनेस: मॅक्झिन, तू धक्कादायक रीत्या भयानक आहेस!

मॅक्झिन: काय?

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: हे मॅक्झिनबद्दलचे असले बोलणे, मी यापूर्वी ऐकलेले नाही.

बॅरोनेस: गायले, मला हिंडून गाव दाखव. मला तुझ्या सगळ्या मित्रांना भेटायचे आहे. माझ्यासाठी आपण एक मेजवानी देऊ.

मॅक्झिन: काय छान कल्पना आहे!

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मला समजत नाही, मुले कुठे गेली? तू मला माफ कर. मी जाऊन ती कुठे आहेत, ते बघतो.

[कॅप्टन जातो. त्याला ऐकू जाणार नाही, याची मॅक्झिन खात्री करतो.]

मॅक्झिन: कॅप्टन काही साधासुधा माणूस नाही. तो चांगलाच श्रीमंत आहे. त्याच्या बायकोच्या मृत्युमुळे तो मोडून पडला आहे. आणि तुझ्या नवऱ्याच्या मरणाने आता तुझे नशीब फळफळणार आहे.

बॅरोनेस: ओहो, मॅक्झिन, तू खरोखर पशू आहेस.

मॅक्झिन: तुला असे वाटते का, की कॅप्टन तुझ्याशी लग्न करेल?

बॅरोनेस: हो. अजून त्याने विचारले नाही. [घड्याळाचा टोला पडतो.]

मला वाटते मध्ये काही अडथळा आहे.

मॅक्झिन: तो काय आहे, ते मला माहिती आहे. पैसा.

बॅरोनेस: पैसा?

मॅक्झिन: 'प्रेम कसे टिकणार' [अर्धवट गाणे सुरु होते.]

सर्व प्रसिद्ध प्रेमप्रकरणांमध्ये, प्रेमिकांना झगडा करावा लागतो.

उंच गच्चीवरील खोलीत. प्रेमिक उपाशी रहातात, पण आरामात रहातात.

त्यांना भीती नसलेल्या, त्यांच्या दुर्दैवाबद्दल, ते प्रसिद्ध होतात.

प्रेमिक फार श्रीमंत असलेले तुम्ही क्वचितच ऐकता.

बॅरोनेस: आपण कुणाला पैसे देण्यापासून पळ काढत नाही.

जगात आपल्याला कसली काळजी नाही.

मॅक्झिन: 'प्रेम कसे टिकणार'

बॅरोनेसः. माझ्याकडे साधी व डिझेलची बोट आहे.

मॅक्झिनः माझ्याकडे खूप काही आहे, असे नाही.

बॅरोनेसः आपण बसच्या फेऱ्या मारत नाही. गार वाऱ्यामधून कॅप्टन, तू तुझे इप्सित साध्य करतोस.

तुझ्या आरामशीरपणात किंवा दयाळूपणात फार फार लांब कुठेतरी एखाद्या किरणात आम्ही आहोत.

आम्ही अद्भुतरम्यता जिवंत ठेवत आहोत. दोन लाख वर्षे आपण उराशी स्वप्न बाळगून आहोत. आपण आपले प्रेम टिकवून ठेऊ शकू.

[गाणे संपते.]

[कॅप्टन येतो. मॅक्झिन बॅरोनेसला त्याच्याकडे ढकलतो.]

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅपः त्यांचा कुठेही पत्ता नाही.

[श्मिट रोलफबरोबर येतो.]

श्मिटः कॅप्टन, मला लिझेलच्या खिडकीखाली मारलेले हे खडे सापडले. कॅप्टन व्हॉन ट्रॅपः हा कोण आहे?

रोल्फः ओहो, कॅप्टन, मी पाहिले नाही. म्हणजे मला माहिती नाही --- अं अं --- जाऊ दे. [रोल्फ सलाम करतो.]

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅपः मुला, तू इथे का आला आहेस?

रोल्फः हिटलरचा विजय असो.. कॅप्टन व्हॉन ट्रॅपसाठी माझ्याकडे तार आहे.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅपः [रोल्फकडून तार हिसकावून घेत] ठीक आहे. तू तार देऊन तुझे काम केलेस. आता चालता हो.

रोल्फः हो, सर.

[रोल्फ व स्कीमिट निघून जातात.]

बॅरोनेसः जॉर्ज, तो मुलगाच तर आहे.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: आणि मी पक्का ऑस्ट्रीयन आहे. आपले शिस्तीचे शब्द आपल्यासमोर नाहीसे होत आहेत.

मॅक्झिन: मी काही डेझर्ट उरले आहे का, ते बघतो.

[मॅक्झिन भरभर निघून जातो.]

[अचानक मुलांच्या हसण्याचा आवाज येतो. ते एकमेकांच्या पायावरून बेडूक उड्या मारत येतात. शेवटी मारिया कॅप्टनच्या पायावरून उडी मारते.]

मारिया: ओहो, कॅप्टन, तुम्ही घरी आलात!

सर्व मुले: [आनंदाने] बाबा, बाबा, तुम्ही आलात!

[कॅप्टन त्याची शिष्टी वाजवतो. प्रत्येकजण घाबरून नीट ओळ करायचा प्रयत्न करतात.]

मारिया: कॅप्टन, तुमचे घरी स्वागत आहे. ओहो, तुम्ही बॅरोनेस श्रेडर असणार.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: ही बॅरोनेस श्रेडर आहे --- आणि बॅरोनेस, ही माझी मुले.

बॅरोनेस: मुलांनो, काय कसे काय?

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मुलानो, बॅरोनेससाठी, ते विचित्र कपडे ताबडतोब बदला. चला, घाई करा.

सर्व मुले: आम्हाला माफ करा.

[मुले जातात. बॅरोनेस तिचे सॅलड बघायला जाते.]

मारिया: मुलांच्या खूप तक्रारी आहेत, पण ती तुम्हाला घाबरतात. जे होणार, ते होणारच. तुम्ही ते होऊ नये, असा प्रयत्न करून काही उपयोग नाही. लिझेल् काही आता लहान नाही. लवकरच ती पूर्ण वाढ झालेली बाई होईल आणि हे कधी झाले, ते तुम्हाला कळणारदेखील नाही. फ्रेडरिक मोठा पुरुष होणार आहे, पण तेव्हा तुम्ही इथे नसाल. ब्रिगीटा खूप भावुक आहे. तिला सर्व कळते. ती तुम्हाला सगळे सांगेल. कर्टकडे तुम्ही दुर्लक्ष करता, त्यामुळे त्याला होणारे दुःख लपवण्यासाठी तो कडकपणे वागतो. या लहानशा मुलांना फक्त प्रेम हवे असते. कृपया, त्यांच्यावर प्रेम करा.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: उपदेश बास झाला. आणि त्यांच्या अंगावर ते खेळायचे कपडे कुठून आले? मारिया, तुला स्वप्नामधून हे घाणेरडे कपडे मिळाले का?

मारिया: नाही. मी माझ्या खोलीतील आधीच्या पडद्यांमधून ते शिक्के. त्यांना माझ्या खोलीत कपडे बदलायला लावले.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: म्हणजे तुला असे म्हणायचे आहे, की माझी मुले साल्झबर्गभर असले कपडे घालून हिंडत होती?

मारिया: हो. ते खूप प्रसिद्ध झाले. प्रत्येकजण त्यांच्याकडे बघून हसत होता.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मला काही आश्चर्य वाटले नाही.

मारिया: ते म्हणाले, ती बघा, व्हॉन ट्रॅपची मुले चालली आहेत.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: त्यांना गणवेश आहे.

मारिया: जर त्यांचे मूल्यवान कपडेच त्यांच्यात काळजी उत्पन्न करत असतील, तर मुलांनी करायला पाहिजेत, त्या गोष्टी ते करू शकत नाहीत.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मला तुझ्याकडून मुलांबद्दल अजून काहीही ऐकून घ्यायचे नाही.

मारिया: कॅप्टन, पण माझे अजून सांगून संपलेले नाही.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: हो, पण तू आता संपलेली आहेस, कॅप्टन. [स्वतःला दुरुस्त करत] आता ताबडतोब तू तुझ्या बॅगा भर आणि चालू पड.

[बॅरोनेस आणि मुले मॅक्झिनबरोबर प्रवेश करतात.]

मॅक्झिन: कॅप्टन, मला माफ कर. बॅरोनेसला भेट म्हणून मुलांना एक गाणे म्हणायचे आहे.

[मुले एका ओळीत उभी राहून गाणे म्हणतात. मारिया दाराशी उभी राहून, ऐकते आहे.]

हजारो वर्षे गात आहेत आनंदाने या टेकड्या

संगीताच्या नादाने जिवंत जरी वेड्यावाकड्या

त्या भरून टाकतात माझे हृदय संगीताच्या नादाने

हृदयाला माझ्या गायचे आहे मी ऐकलेले प्रत्येक गाणे

तळ्यापासून उडून झाडांकडे जातात जे पक्षी

हृदयाला माझ्या काढायची आहे त्यांच्या पंखांची नक्षी

चर्चच्या घंटेच्या मंजुळ नाद उठवतो वारा
हृदयाला माझ्या टाकायचा आहे तसा सुस्कारा
वाटेतील दगडांवरून झरा मारतो खळखळ उड्या
माझ्या हृदय नाचणार आहे तोडून साऱ्या बेड्या
प्रार्थना म्हणणे शिकणारे पक्षी बुलबुल
रात्रभर गाणार मी होऊन फूल घालत भूल
माझे हृदय असेल जेव्हा एकाकी ओकेबोके
टेकड्यांकडे जाऊन मी हवेवर घेणार झोके
पूर्वीची गाणी परत एकदा हृदय माझे गुणगुणेल
संगीताच्या त्या दिव्य नादाने हृदय माझे उचंबळेल
सृष्टीला वृष्टीला झाडांना फुलांना सर्वांना नमन आहे
माझ्या आवडत्या देवाला माझे मनापासून नमन आहे
[गाणे संपते. [गाणे संपल्यावर सर्वजण टाळ्या वाजवतात. हळूहळू मुले
वडिलांकडे जातात. मग धावत जाऊन वडिलांना बिलगतात. मारिया घर
सोडून चाललेली असते, पण कॅप्टन तिला थांबवतो.]

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: जाऊ नकोस. [घड्याळाचा टोला पडतो.] मी वाईट वागलो. तुझे बरोबर होते. मी मुलांना नीट ओळखत नाही. धक्कादायक वा विरोधी मते मांडण्यात, मी फार घाई करतो. हा माझा सर्वात मोठा दोष आहे. मी माझ्या मुलांना नीटपणे जाणत नाही.

मारिया: अजूनही वेळ गेलेली नाही.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मला तू इथे रहायला हवी आहेस. मी तुला विनंती करतो, इथे रहा.

मारिया: जर माझा काही उपयोग असेल, तर ---

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: तुला माहिती आहे, त्यापेक्षा जास्त तू आधीच केलेले आहेस. मी विसरून गेलो होतो, ते संगीत तू घरात परत आणले आहेस.

बॅरोनेस: मुलांनो, अशा छान भेटीबद्दल मी तुमची आभारी आहे.

मॅक्झिन: हे साजरे करायला पाहिजे. मला गाणारा एक नवीन गट मिळाला. किती छान!

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: हे फार विनोदी आहे.

मॅक्झिन: आपण मनोरंजनाचा विशेष कार्यक्रम करायला हवा. तू काय म्हणतोस, मित्रा?

[मारियाकडे बघत, कॅप्टन त्याच्या विश्वात हरवून गेला आहे. ती लाजून लांब जाते. हे बघून बॅरोनेस दोघांच्या मध्ये येऊन उभी रहाते.]

बॅरोनेस: ठीक आहे. आपण माझ्यासाठी मेजवानी आयोजित करू.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: ही छान कल्पना आहे.

बॅरोनेस: [चालू] मुलांनो, इकडे या. आपण खूप मोठा बेत ठरवू या.

[बॅरोनेस मुलांबरोबर थोडा वेळ चेंडू खेळते. मग ती दमल्याने खेळ संपतो.]

ग्रेटल व लुईसा: माझ्या भावंडानो, ही माझी पहिलीच मेजवानी असेल.
[सगळी मुले मारियाला बिलगतात. कॅप्टन परत वळून मारियाकडे बघतो.
सगळी मुले मारियाने शिकवलेले बाहुली नाट्य सादर करतात.]
उंच डोंगरावर बकऱ्यांचा एक सुनसान कळप होता, बें बें बें
असा सुनसान बकऱ्यांच्या कळपाचा मोठा आवाज होता. बें बें बें
गावातील लोकांनो, तो बें बें बें असा सुनसान बकऱ्यांच्या कळपाचा
मोठा आवाज होता.

मजबूत आणि स्पष्ट असा आवाज बकऱ्यांच्या घशातून आलेला ऐकू येत
होता. बें बें बें ओहो बें बें बें हुर्यो!

त्यांचा आवाज खूप मोठा होता ---

मार्टा, मार्टा, ग्रेटल, राजपुत्राने तो ऐकला

किल्ल्याभोवतालच्या खंदकाच्या पुलावरून राजपुत्राने तो ऐकला

रस्त्यावरून ओझी वहात जाणाऱ्या लोकांनी तो ऐकला

टेबलावरील एकसारखे जेवण जेवणाऱ्या लोकांनी तो ऐकला.

तरंगणारी फेसाळ बिअर पिणाऱ्या लोकांनी ऐकला

फिकट गुलाबी कोटातील लहानशा मुलीने तो ऐकला.

तिने त्या सुनसान कळपाला भरभर वरखाली होणाऱ्या आवाजाने

प्रतिसाद

दिला

परावर्तित प्रकाशात चकाकणाऱ्या तिच्या आईने तो ऐकला

ती लहानशी मुलगी आणि बकऱ्यांचा कळप यांचे ते दुहेरी गीत होते.

लवकरच, ते तिहेरी गीत होईल

[गाणे संपते.]

मॅक्झिन: वा! वा! छान! छान! नवलपूर्णा!

ग्रेटल: मॅक्सकाका, आम्ही या बाहुल्या आमच्याकडे ठेऊ शकतो का?
मॅक्झिन: हो, माझ्या आवडत्या मुलांनो, अर्थातच हो. मी त्याचे बिल
तुमच्या वडिलांकडे पाठवून द्यायला सांगतो. मारिया, खूप छान केलेस.
तुझे अभिनंदन. आता साल्झबर्ग उत्सवातील तुमच्या सहभागावर मी नक्कीच
शिककामोर्तब केले आहे.

मारियाच्या भोवती मुले जमतात व काही ठरवून, मारिया कॅप्टनकडे
गिटार सुपूर्द करून त्याला गायची विनंती करते.]

कॅप्टन: नाही. नाही.

मॅक्झिन: मला माहिती आहे, तू चांगला गातोस.

मुले: बाबा, आमच्यासाठी कृपया गा.

[कॅप्टन गिटार घेऊन, एक गाणे गातो.]

एडेलवेइस [डोंगरातील पांढऱ्या फुलांचे युरोपियन झाड] एडेलवेइस
तू रोज सकाळी मला शुभेच्छा देतोस.
मला भेटून, तू आनंदी दिसतोस.
बर्फाच्या पावसात तू वाढून उमलतोस
नेहमी असाच आनंदी अस
एडेलवेइस एडेलवेइस
तू रोज सकाळी मला शुभेच्छा देतोस.
मला भेटून, तू आनंदी दिसतोस.
बर्फाच्या पावसात तू वाढून उमलतोस
नेहमी असाच आनंदी अस
एडेलवेइस एडेलवेइस
[गाणे संपते.]

दृष्य ११ कॅप्टनचे घर

मुले मेजवानीच्या बाहेर व्हरांड्यात आहेत. शिमट आणि फ्रान्झ तिथे येतात. ग्रेटल त्यांच्यापुढे झुकते.

शिमट: असे नाही. बाईसाहेब झुकतात, तसे. [ग्रेटल नीट झुकते]

मारिया: हे ठीक आहे. हे तू सर्व पाहुण्यांसमोर केले पाहिजेस.

सर्वजण: आमचे गुडघे दुखायला लागणार नाहीत का?

हेल्गा: मोठ्या बाईसाहेबाचा रुबाव आणायचा, म्हणजे त्याची किंमत चुकती करायलाच पाहिजे.

लुईसा: प्रत्येकजण सुंदर दिसतो आहे. मला वाटते, आपणही सुंदर दिसतो आहोत.

कर्ट: मला वाटते, ते कुरूप दिसत आहेत.

लुईसा: तू असे म्हणतोस, कारण तू घाबरलेला आहेस.

कर्ट: मूर्ख, फक्त मोठी माणसेच स्त्रियांना घाबरतात.

मार्टा: आपल्या घरात अशी मेजवानी झालीच नव्हती. हे इतके उद्दीपित करणारे आहे.

शिमट: ओहो, हो. पूर्वी इथे खूपदा मेजवान्या झोडल्या जात.

लिझेल्: फ्रेडरिक आणि मी जिन्याच्या वरून प्रत्येकाला बघत असू व टीकाही करत असू.

फ्रेडरिक: मला ते संगीत आठवते आहे. एकदा बाबांनी बुडापेस्टहून एक जिप्सी वाद्यवृंद आणला होता.

लिझेल्: हो. त्यांनी लाल कोट घातले होते.

[लिझेल् आणि फ्रेडरिक जोडीदार असल्याचे ढोंग करत नाचू बघतात.]

ब्रिगीटा: तुम्ही कुणाबरोबर नाचत आहात?

फ्रेडरिक: मी लिझेल्बरोबर नाचतो आहे.

कर्ट: शी

फ्रेडरिक लिझेल्च्या खांद्यावर थोपटतो आणि ते नाच करू लागतात.

[मारिया येते.]

मारिया: पण तुम्ही मुलांनी मला सांगितले का नाही, की तुम्हाला नाचता येते?

ब्रिगीटा: तू आम्हाला नाचायला लावशील, म्हणून आम्ही घाबरत होतो.

व्हॉन ट्रॅप कुटुंबाचा नाच!

[ते सगळे हसतात.]

मारिया: अरे तरुण मुला, मी तुझ्याबरोबर नाचू शकते का?

कर्ट: तू असल्यावर काय प्रश्न आहे?

[ते नाचू लागतात. मुले बघत रहातात. कॅप्टन येतो. तो मारिया आणि कर्टच्या जवळ येतो.]

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मी मध्ये घुसू शकतो का?

मारिया: ओहो, प्रिय. हो, नक्कीच. [हसते]

[ते नाचतात. कॅप्टन मारियाच्या डोळ्यात खोल बघतो. मारियादेखील कॅप्टनच्या डोळ्यात बघते व अचानक थांबते. बॅरोनेस येते.]

मारिया: [चालू] मी --- मी बाकी सगळे विसरून गेले.

बॅरोनेस: [घसा खाखरत] प्रिय जॉर्ज, तू इथे आहेस.

[मारिया आणि कॅप्टन वेगळे होतात.]

मारिया: बॅरोनेस, शुभ संध्याकाळ [ती झुकते] चला मुलांनो.

मॅक्झिन: मुलांना निरोपाचे गाणे गायचे आहे.

[सर्व मुले निरोपाचे गाणे गातात.]

इतका लांबलेला निरोप, टाटा, बाय बाय --- शुभ रात्र

कर्ट: मी सुस्कारा टाकत जातो आणि अच्छा, बाय बाय, शुभ रात्र म्हणतो.

ब्रिगीटा: मी आनंदाने जाते. मी खोटे बोलू शकत नाही.

लुईसा: मी हलकेच, हळूहळू, तरंगत, पळत, उडत जाते.

ग्रेटल: सूर्य झोपायला गेला. मलाही गेले पाहिजे.

व्हॉन ट्रॅपचे कुटुंब: इतका लांबलेला निरोप, टाटा, बाय बाय --- शुभ रात्र

शुभ रात्र, शुभ रात्र, शुभ रात्र

[गाणे संपते. बॅरोनेस मारियाच्या खोलीत जाते.]

मारिया: बॅरोनेस?

बॅरोनेस: खरेच, तुझा दुस्वास करणारी मी किती मूर्ख होते. मी मुलांशी तुझ्याइतकी जवळीक साधू शकणार नाही. तू त्या दिवशी संध्याकाळी घातलेला तो सुंदर ड्रेस कुठे आहे? तेव्हा कॅप्टनची नजर तुझ्यावरून हटत नव्हती.

[मारियाच्या कपाटातून तो ड्रेस काढते.] हा घाल.

मारिया: माझ्यावरून नजर हटत नव्हती?

बॅरोनेस: अग वेडे मारिया, आपण स्त्रिया आहोत. आपण जेव्हा एखाद्या माणसाच्या नजरेत भरतो, तेव्हा ते तुला कळत नाही, असे ढोंग करू नकोस. आपण अशाच असतो. आपले सगळीकडे लक्ष असते. मारिया, तुला इतका संकोच वाटायचे काही कारण नाही. तू इतका बचाव का करायला बघते आहेस? तुला माहिती आहे का, तू खूप आकर्षक आहेस. तू कॅप्टनच्या नजरेत भरली नसतीस, तरच नवल होते.

मारिया: बॅरोनेस, मी आशा करते, की तू विनोद करत नाही आहेस.

बॅरोनेस: अजिबात नाही.

मारिया: मी यापूर्वी अशी गोष्ट कधीच केली नाही.

बॅरोनेस: अग मारिया, ती तू मुद्दाम करायची काही गरज नाही.

त्याच्यावर प्रेम करणाऱ्या स्त्रीकडे दुर्लक्ष करणे, पुरुषाला शक्य नाही.

मारिया: प्रेम करणाऱ्या स्त्रीकडे?

बॅरोनेस: त्यातली छान गोष्ट अशी आहे, की तो देखील तुझ्यावर प्रेम करतो.

मारिया: पण हे खरे नाही.

बॅरोनेस: तो तुझ्या डोळ्यात डोळे घालून बघतांना, तुला हे जाणवले असेल. आणि आता तू त्याच्याबरोबर नाचतांना, त्याच्या मिठीत लाजत होतीस.

मारिया: त्याचे एवढे काही नाही. तो लवकरच सर्व काही विसरून जाईल.

तुला माहिती आहे, पुरुष असेच असतात. मला इथून गेले पाहिजे. मी इथे रहायला नको.

बॅरोनेस: मी तुला काही मदत करू शकते का?

मारिया: नाही. काही नाही. पण हो, कॅप्टनला काही सांगू नकोस. नाही. मी असले काही स्वप्न बघणार नाही.

बॅरोनेस: बाय बाय मारिया, तू एक चांगली जोगीण होतील. प्रिय, मारिया, तुझ्यासाठी शुभेच्छा.

दृष्य १२

परत मठात

[बॅरोनेस मारियाच्या खोलीतून बाहेर येते. मारिया एक चिड्डी मागे ठेऊन, तिचे सामान गोळा करून, मठात निघून जाते. काही दिवसात, मुले मारीया शिवाय बेचैन होऊन, तिला भेटायला मठात जातात. लिझेल् घंटी वाजवते. एक भगिनी येऊन दार उघडते.]

भगिनी: मुलांनो, तुम्हाला काय हवे आहे?

लिझेल: माझे नाव लिझेल आहे. हे माझे बहीण भाऊ आहेत. आम्हाला मारियाला भेटायचे आहे.

[भगिनी मुलांना आत घेते]

भगिनी: इथे थांबा. मी भगिनी मार्गारिटा आहे.

मुले: आम्हाला तिला भेटायचे आहे. आम्ही आल्याचे तिला सांगाल का?

ती आमची शिक्षिका होती. आम्हाला तिने आमच्याकडे परत यायला हवे आहे. तिने आमचा निरोपही घेतला नाही. आम्हाला तिच्याशी बोलायचे आहे.

भगिनी: ती कुणालाच भेटत नाही आहे.

मुले: पण ती आम्हाला भेटेल.

प्रेटल: [तिची बोटाची जखम दाखवत] मला तिला मला लागलेले हे दाखवायचे आहे.

भगिनी: प्रिय मुलांनो, परत कधीतरी. तुम्ही येऊन गेल्याचे मी तिला सांगेन. चला मुलांनो, तुम्ही परत जा. घरी जा. बाय बाय

[मुले जातात.]

धर्मगुरू माताजी: मार्गारिटा, कसली गडबड आहे?

मार्गारिटा: माताजी, व्हॉन ट्रॅप कुटुंबातील मुले आली होती. त्यांना मारियाशी बोलायचे होते.

धर्मगुरू माताजी: मारिया तुझ्याशी काही बोलली का? तिने तुला काही सांगितले का?

मार्गारिटा: एकही शब्द नाही. ती प्रार्थना म्हणाली, तेवढेच.

धर्मगुरू माताजी: बिचारी मुलगी! हे विचित्र आहे. इथे परतल्यामुळे, ती आनंदी झाली आहे. पण त्याबरोबर ती दुःखी देखील वाटते. तिला एकटीला मी एवढ्या लांब पाठवले, ते चुकलेच. ती यायला तयार नसली, तरी तिला माझ्याकडे घेऊन या.

भगिनी ऑगस्टा: हो, माताजी.

[मारियाला माताजींकडे आणले जाते.]

धर्मगुरू माताजी: माझ्या मुली, देव तुझे भले करो. तू दुःखी दिसतेस. मारिया बस आणि मला सांग, काय झाले आहे?

मारिया: मी घाबरले आहे.

धर्मगुरू माताजी: ओहो, त्यांनी तुला त्रास दिला का?

मारिया: नाही. मला वाटते, मी गोंधळले आहे --- मला पूर्वी असे कधीच वाटले नव्हते. मी तिथे राहू शकत नाही. इथे मी त्या गोष्टींपासून लांब असेन. मी सुरक्षित असेन.

धर्मगुरू माताजी: मारिया आपल्या मठाचा उपयोग ढालीसारखा करायचा नाही आहे. तुला तोंड द्यायला अवघड जाते आहे, असे काय आहे?

मारिया: मी त्याला परत तोंड देऊ शकत नाही.

धर्मगुरू माताजी: त्याला?

मार्गारिटा: कॅप्टन व्हॉन ट्रॅपला.

धर्मगुरू माताजी: मार्गारिटा, मी तुझी आभारी आहे. कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप? तुझे त्याच्यावर प्रेम जडले आहे का?

मारिया: मला माहिती नाही. मला --- बॅरोनेस तसे म्हणाली, तो माझ्या प्रेमात पडला आहे. पण माझा त्यावर विश्वास नाही. पण आम्ही एकमेकांकडे पाहिले, तेव्हा मला श्वासच घेता येईना.

मार्गारिटा: कॅप्टन व्हॉन ट्रॅपकडे?

धर्मगुरू माताजी: तू तुझ्या भावना त्याच्याजवळ व्यक्त केल्यास का?

मारिया: मला माहिती नाही. त्याचाच मला त्रास होतो आहे. मी जोगीण असून, माझे काम ईश्वराची सेवा करणे, हे आहे. मी आता त्यासाठी शपथ घ्यायला तयार आहे. त्याला प्रेमाबद्दल विचारणे, हे चुकीचे ठरेल. मी तिथे राहू शकत नाही.

धर्मगुरू माताजी: मारिया, असे बघ. पुरुष व बाईचे प्रेमदेखील पवित्र आहे. तुझी प्रेम करण्याची क्षमता असीम आहे. तुझे प्रेम देव तुला कुठे खर्च करायला सांगतो आहे, हे तुला शोधायला हवे. मी माझे आयुष्य देवाच्या चरणी वाहिले आहे. मला त्याची सेवा करायची आहे. माझ्या मुली, तुझे या माणसावर प्रेम असेल, तर तुझे देवावरचे प्रेम कमी झाले, असे नाही. मुळीच नाही. तुला ते शोधून काढले पाहिजे. तुला परत गेले पाहिजे.

मारिया: नाही माताजी, तुम्ही मला असे करायला सांगू शकत नाही. कृपया मला इथे राहू द्या.

धर्मगुरू माताजी: [कवितेसारखे म्हणतात.]

या भिंती समस्या कोंडून टाकण्यासाठी बांधलेल्या नाहीत.

तुला समस्यांशी सामना करायला हवा.

तू ज्यासाठी जन्मली आहेस, ते आयुष्य तुला जगायला हवे.

प्रत्येक डोंगर चढायला हवा. इकडे तिकडे, प्रत्येक लहान सहान वाट व तुला माहिती असलेला प्रत्येक रस्ता तुझा तुला शोधायला हवा.

प्रत्येक झरा व इंद्रधनुष्य तुझे स्वप्न तुला सापडेपर्यंत तुला शोधायला हवे.

ज्यावर तुझे सगळे प्रेम व तुझ्या जगण्यातील प्रत्येक दिवस, तू उधळू शकशील, असे स्वप्न!

लक्षात आले का, मारिया?

तू ज्यासाठी जन्मली आहेस, ते आयुष्य तुला जगायला हवे.

प्रत्येक डोंगर चढायला हवा. इकडे तिकडे व प्रत्येक लहान सहान वाट,
तुला माहिती असलेला प्रत्येक रस्ता तुझा तुला शोधायला हवा.

प्रत्येक झरा व इंद्रधनुष्य तुझे स्वप्न तुला सापडेपर्यंत तुला शोधायला हवे.
ज्यावर तुझे सगळे प्रेम व तुझ्या जगण्यातील प्रत्येक दिवस, तू उधळू
शकशील, असे स्वप्न!

दृष्य १३

मारिया मठातून परत येते

[बॅरोनेस व कॅप्टन बोलत आहेत. बॅरोनेस कॅप्टनला मिठी मारते आणि
निघून जाते. मुले येतात.]

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मुलांनो, तुम्हाला जेवायला यायला उशीर का झाला?
तुम्ही माझ्यापासून काहीतरी लपवत आहात.

मुले: नाही बाबा, काही नाही.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: माझी मुले जेवायला यायला कधीच उशीर करत
नाहीत.

मुले: आम्ही वेळ बघायला विसरलो.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: लिझेल्, ब्रिगीटा, फ्रेडरिक, कोण पहिल्यांदा खरे
बोलणार आहे?

फ्रेडरिक: बाबा, तुमचा आमच्यावर विश्वास नाही, तर मग तुम्हाला काय
वाटते, आम्ही कुठे गेलो होतो?

मार्टा: हो, बाबा. तुम्हीच आम्हाला सांगा. पण मी विसरलेच, की
फ्रेडरिकने तुम्हाला सांगितले आहे, की आम्ही बेरी वेचायला गेलो होतो.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: बेरीज वेचायला? संबंध दुपारभर?

ब्रिगीटा: हो, आम्हाला बेरीज वेचायला आवडतात. आम्ही त्या खूप गोळा केल्या. त्या इकडे तिकडे खूप पसरलेल्या होत्या.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: कुठल्या बेरीज?

कर्त: निळ्या बेरीज. स्ट्रॉबेरीज.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: पण निळ्या बेरीज यायला अजून वेळ आहे.

कर्त: स्ट्रॉबेरीज.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: कुठे आहेत? दाखवा.

कर्त: आमच्याकडे नाहीत.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मग त्या कुठे गेल्या?

कर्त: आम्ही सगळ्या खाल्ल्या.

फ्रेडरिक: त्या फारच छान होत्या.

कर्त: माझे पोट दुखते आहे.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मग तुमचे पोट भरले असेल. मी स्कीमिटला सांगतो, की मुलांना भूक नसल्याने, ती जेवणार नाहीत.

[कॅप्टन जातो.]

मुले: कर्त आणि मार्टा, ही सर्वस्वी तुमची चूक आहे. आपण त्यांना खरे सांगायला हवे होते.

कर्त: खरे सांगून त्यांना आपल्यावर चिडायला लावायचे होते का?

सर्व मुले: उपाशी रहाण्यापेक्षा, ते परवडले असते.

कर्त: आपण काही चुकीचे वागलेलो नाही. आपल्याला फक्त तिला भेटायचे होते. माझ्या पोट्यातून आवाज येत आहेत.

सर्व मुले: त्यांनी आपल्याला तिला भेटून घायला हवे होते.

फ्रेडरिक: आपण गवत खाल्ले तर कसे लागेल? मला फार चांगले वाटत

नाही आहे. मारिया म्हणाली होती, जर आपल्याला बरे वाटायला हवे असेल, तर आपण 'माझ्या आवडत्या गोष्टी' हे गाणे म्हणायला हवे. आपण ते म्हणू या.

सर्व मुले:

गुलाबांवरती थेंब आणि मांजरांच्या पिल्लांच्या मिशांवर, मोज्यांवर, उजळ तांब्याच्या किटल्यांवर, दोऱ्याने घट्ट बांधलेल्या विटकरी कागदांच्या वेष्टनांवरही, पावसाचे थेंब. या माझ्या काही आवडत्या वस्तू आहेत.

फिकट पिवळ्या रंगाचे घोडे, सफरचंदाचे कुरकुरीत भाजलेले डेझर्ट, दाराची घंटी आणि बग्गीच्या घंटा, नुडल्सबरोबर पावाच्या चुऱ्यातील भाजलेला मासाचा तुकडा, चंद्र पंखांवर घेऊन उडणारी बदके, या माझ्या काही आवडत्या वस्तू आहेत.

निळ्या छोट्या पिशव्या घेतलेल्या व पांढरा शुभ्र ड्रेस घातलेल्या मुली, माझ्या नाकावरील व पापण्यांवरील हिमकण, उन्हाळ्यात वितळत जाणारे शुभ्र चंदेरी हिवाळे, या माझ्या काही आवडत्या वस्तू आहेत.

जेव्हा कुत्रा चावतो, मधमाशी डंख मारते, जेव्हा मी उदास असते, तेव्हा मी माझ्या आवडत्या गोष्टी आठवते. आणि मग मला तितकेसे वाईट वाटत नाही.

[मारिया येते.]

मारिया: मुलांनो, तुम्हाला बघून मला इतका आनंद झाला.

मुले: आम्हाला तुझ्यावाचून करमत नव्हते. तू कशी आहेस? तुला भूक लागली आहे का?

मारिया: ग्रेटल, तुझ्या बोटाला काय झाले?

ग्रेटल: माझे बोट अडकले.

मारिया: कशात?

ग्रेटल: फ्रेडरिकच्या दातांमध्ये.

मारिया: लिझेल्, तू चांगली आहेस?

लिझेल्: मी बरी आहे.

मारिया: अलीकडे तुम्हाला काही तार मिळाली का?

लिझेल्: पण तशी मिळणे अपेक्षित आहे. मी आता शाळा कधी सुरु होईल, याची वाट बघते आहे.

मारिया: लिझेल्, तुझ्या समस्या सोडवण्यासाठी, तू शाळेची ढाल पुढे करू नकोस. तुझ्या समस्यांना तू तोंड द्यायला पाहिजेस.

लिझेल्: मला तुला खूप काही सांगायचे आहे. मुख्य म्हणजे बाबा लग्न करत आहेत.

मारिया: लग्न?

लिझेल्: बॅरोनेस श्रेडरशी.

मारिया: अस्स!

[कॅप्टन येतो.]

मुले: बाबा, मारिया परत आली आहे. ती मठातून परत आली आहे.

मारिया: शुभ संध्याकाळ.

कॅप्टन: शुभ संध्याकाळ. तू काही निरोप न घेता गेलीस. मुलांनाही काही सांगितले नाहीस. चला सगळ्यांनी आत जेवायला चला.

मारिया: माझे ते चुकलेच. मला माफ करा.

कॅप्टन: पण असे करायचे कारण?

मारिया: आता ते कारण उरले नाही.

[बॅरोनेस येते.]

बॅरोनेस: मारिया, तू परत आलीस? गायले, हे छान झाले, नाही का?

मारिया: बॅरोनेस, मी तुला शुभेच्छा देते. कॅप्टन, तुम्हालाही शुभेच्छा.
मुले म्हणाली तुम्ही लग्न करत आहात.

बॅरोनेस: प्रिय मारिया, मी तुझी आभारी आहे. तू परत रहायला आली आहेस का?

मारिया: फक्त नवीन शिक्षिका येईपर्यंत.

बॅरोनेस: पावाच्या चुऱ्यात घोळवलेला मासाचा लहानसा तुकडा माझ्या नाजूक शरीरासाठी ठीक नाही. मी तसे आत जाऊन सांगते.

कॅप्टन: म्हणून तू जेवायच्या टेबलावर तो खातांना गप्प गप्प असतेस. की ते वाईनमुळे?

बॅरोनेस: अर्थात वाईनमुळे.

कॅप्टन: मला काय त्रास आहे, याची तुला कल्पना नाही --- मी तुझ्यासाठी लग्नाची काय भेट घ्यावी, या विचारात आहे.

बॅरोनेस: ओहो, माझ्याकडे सगळे काही आहे.

कॅप्टन: पण मला तुला लग्नाच्या निमित्ताने काहीतरी थोडेसे तरी द्यायचे आहे. पहिल्यांदा मी फौंटन पेनचा विचार केला. पण ते तुझ्याकडे आहेच. मग मला वाटले दक्षिण फ्रान्समध्ये तुला एक बंगला घेऊन द्यावा --- पण त्याला भेटीचा छानसा कागद कसा गुंडाळणार?

बॅरोनेस: ओहो, गायले, भूमध्य समुद्रासाठी एखादे लांबट, फरचे जहाज -

कॅप्टन: किंवा तुझ्या अंघोळीच्या टबमध्ये ठेवण्यासाठी लहानसे? एल्सा, मधुचंद्रासाठी आपण कुठे जायचे?

बॅरोनेस: आता हा खरा प्रश्न आहे. जगाची सफर छान ठरेल. तू म्हणशील, की एल्सा, जाण्यासाठी चांगले असे एखादे ठिकाण असेल. पण प्रिय, काळजी करू नकोस. मी ते शोधेन. पण जॉर्ज, त्याचा काही उपयोग नाही --- तू आणि मी --- मी आपल्या दोघांशी अप्रामाणिक आहे.

मी तुला योग्य नाही.

[कॅप्टन काही बोलण्याचा प्रयत्न करतो.]

बॅरोनेस: नको. अजून काही बोलू नकोस. असे बघ, आहा, इथे मी विचार करत असलेल्या, दुसऱ्या गोष्टी आहेत. गेले काही आठवडे ही मेजवानी आयोजित करतांना --- तू मारियाकडे कसा बघतोस, हे माझ्या लक्षात आले आहे. मला माहिती आहे, तुला ती आवडू लागली आहे.

बॅरोनेस: [चालू, थांबून] जर तू मला माफ केलेस, तर मी परत आत जात आहे आणि माझ्या गोष्टींची बांधाबांध करते आहे आणि मी जिथली आहे, त्या व्हिएन्नाला परत चालले आहे. मला वाटते --- परत कधीच जोगीण न होणारी --- एक तरूण स्त्री --- इथे कुठेतरी --- आहे.

शिमट आणि फ्रान्झ मॅक्झिनबरोबर दुसरी तार घेऊन येतात.

शिमट: कॅप्टन, दुसरी तार आली आहे.

मॅक्झिन: मला खरेच वाटते, मुलांनी समारंभात भाग घ्यायला हवा. ती खूप प्रतिभावान आहेत. [थांबतो] सर्व काही ठीक आहे ना?

कॅप्टन तार उघडून वाचतो.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: त्यांनी नेव्हीमध्ये मला अधिकारपद बहाल केले आहे. मला उद्या सकाळपर्यंत त्यांनी उत्तर देण्यास सांगितले आहे.

मॅक्झिन: हा दिवस येणार, हे मला माहिती होते. पण एवढ्या लवकर?

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: मला मारियाला शोधले पाहिजे.

[मारिया एकटीच फिरत असते. कॅप्टन तिथे येतो.]

कॅप्टन: मला वाटलेच, की तू इथे असणार.

[बसलेली मारिया उठते.]

मारिया: तुम्हाला काही हवे आहे का?

कॅप्टन: बस. बस.

[स्वतःही बसतो.]

कॅप्टन: [चालू] हे बघ, मला दोन गोष्टींचे नवल वाटत होते. पहिली म्हणजे, तू मठामध्ये पळून का गेलीस? आणि दुसरी म्हणजे आता परत का आलीस?

मारिया: मला एक महत्वाचे काम पार पाडायचे होते --- आणि ते पुरे करायला मी इथे आले.

कॅप्टन: एवढेच?

मारिया: मला मुलांची आठवण येत होती.

कॅप्टन: अस्स? फक्त मुलांची?

मारिया: हो. हे बरोबर नाही का? हो. अर्थात हो.

कॅप्टन: मला अशी आशा होती, की कदाचित तू --- कदाचित असे शक्य असेल --- हो? खरे तर तू इथून गेल्यावर काहीच पूर्वीसारखे राहिले नाही. --- आणि तू परत गेलीस, तर सर्व काही बिघडणार आहे --- मला वाटले, कदाचित तू तुझा विचार बदलशील. ठीक आहे. माझी खात्री आहे ---

मारिया: बॅरोनेस तुला गोष्टी जास्त चांगल्या स्पष्ट करू शकेल --- नाही का?

कॅप्टन: बॅरोनेस वगैरे कोणी आता असणार नाही. ती गेली.

मारिया: ती नाही? मला काही कळत नाही.

कॅप्टन: आम्ही आमचे लग्न मोडले आहे. आणि ---

मारिया: ओहो, मला माफ करा. असे कसे झाले? तुम्ही आणि काय म्हणत होतात?

कॅप्टन: म्हणजे त्याचे काय आहे, की तुम्ही जेव्हा दुसऱ्या कुणावर तरी प्रेम करत असता --- तेव्हा अजून कुणा भलतीशी लग्न करू शकत नाही, नाही का?

मारिया: माताजी नेहमी म्हणतात, की जेव्हा देव एक दार बंद करतो, तेव्हा कुठेतरी तो एक खिडकी उघडून देतो.

कॅप्टन: माताजी अजून काय म्हणतात?

मारिया: तुझे आयुष्य तूच शोधून, आखले पाहिजेस.

कॅप्टन: त्यामुळे तू परत आलीस का? आणि मग ते तुला सापडले का मारिया?

मारिया: मला वाटते, हो. मला माहिती आहे, की मला ते सापडले आहे.

कॅप्टन: मी तुझ्यावर प्रेम करतो.

मारिया: ओहो, माझ्या बाबतीत हे शक्य आहे का? कदाचित माझे बालपण दुष्ट होते. माझे तारुण्य चमत्कारिक होते. पण कुठेतरी माझ्या दुष्ट, चमत्कारिक भूतकाळात एखादा सत्यमय क्षण असावा. कारण माझ्यावर प्रेम करणारे तुम्ही माझ्यासमोर उभे आहात. मी नक्कीच माझ्या पूर्व्यायुष्यात काही तरी चांगले केले असणार. असे काही मी केले नसते, तर माझे भाग्य असे फळफळले नसते. मी नक्कीच माझ्या पूर्व्यायुष्यात काही तरी चांगले केले असणार.

कॅप्टन: तुला माहिती आहे का. की मी तुझ्यावर केव्हापासून प्रेम करू लागलो? त्या रात्री आपण जेवत असतांना तू त्या टोकेरी पार्सनच्या कोनावर बसलीस, तेव्हापासून.

मारिया: काय?

कॅप्टन: मला माहिती आहे, तू पहिल्यांदा जेव्हा ती विचित्र शिष्टी वाजवलीस, तेव्हा.

मारिया: ओहो, माझे प्रेम माझ्यासमोर उभे आहे! मी नक्कीच माझ्या

पूर्वायुष्यात काही तरी चांगले केले असणार. असे काही मी केले नसते, तर माझे भाग्य असे फळफळले नसते.

कॅप्टन: असे कोणी आहे का, की मला तुझ्याशी लग्न करण्यासाठी त्यांची परवानगी घेणे आवश्यक आहे?

मारिया: आपण मुलांना का विचारू नये?

[मागून आवाज येतात.]

मारियाची समस्या तुम्ही कशी सोडवणार?

आकाशातील ढग तुम्ही खाली कसा आणणार?

मारियाच्या अर्थाचा शब्द तुम्ही कसा शोधणार?

ती आहे रात्रीचे भूत स्वभाव तिचा बडबड्या

उडते जशी मधमाशी भासे जणू सोंगाड्या

दृष्य १४

कॅप्टनच्या घरात

मारिया व कॅप्टन हात धरून बसले आहेत आणि भोवती मुले बसली आहेत. ते त्यांच्या खेळायच्या कपड्यात आहेत व त्यांनी त्यांच्या बॅगा धरल्या आहेत.

ग्रेटल: बाबा, तुम्ही एकमेकांचे हात का धरले आहेत?

मार्टा: तुम्ही मारियाशी लग्न केले आहे का?

कॅप्टन मारियाकडे बघून हसतो.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: नाही, अजून नाही.

सर्व मुले मारियाकडे धावत जाऊन तिला बिलगतात.

ब्रिगीटा: आमची नवी आई.

मारिया: खरे तर अजून नाही. आणि आम्हाला काही घाई नाही. चला मुलानो, आता इकडे या. आपल्याला शांत व्हायला हवे.

ग्रेटल: कारण रात्रीची वेळ आहे, म्हणून का?

मारिया: काहीसे तसेच.

मॅक्झिन: तुम्हा सगळ्यांच्याशिवाय मला चुकल्याचुकल्यासारखे वाटेल. माझी अशी इच्छा आहे की माझ्या आजच्या उत्सवात तुम्ही गावे.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: कदाचित परत केव्हातरी.

[ते हातमिळवणी करतात. दोन सैनिकांबरोबर शिमट प्रवेश करतो. ते रोल्फ आणि झेलर आहेत.]

शिमट: मी त्यांना अडवण्याचा प्रयत्न केला.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: स्कीमिट, ते ठीक आहे.

लेफ्टनंट झेलर: कॅप्टन, तुम्ही कुठे चालला आहात का?

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: आम्ही सहज फिरायला चाललो होतो.

रोल्फ: हे सोयीस्कर दिसते आहे. जर्मन नेव्हीला तुम्ही उद्यापर्यंत कळवायचे आहे.

लिझेल: रोल्फ, तू काय करतो आहेस?

[रोल्फ तिच्याकडे लक्ष न देता, सरळ समोर बघतो. ती मूकपणे रडतांना मारिया तिला जवळ घेते.]

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: हो का? मला अशी काही तार आल्याचे आठवत नाही.

लेफ्टनंट झेलर: तुम्हाला तशा पुष्कळ तारा आल्या आहेत. मी आता सरळ तुम्हाला घेऊन जाण्यासाठी आलो आहे.

मॅक्झिन: पण सभ्य गृहस्थहो, ते अशक्य आहे.

रोल्फ आणि ऑफिसर्स: असे का?

मॅक्झिन: कारण व्हॉन ट्रॅपचे कुटुंब साल्झबर्गच्या उत्सवात आज संध्याकाळी गाणार आहे. हे सर्व ठरलेले आहे. चला, निघायला हवे.

ऑफिसर हॅमरस्टेईन: परत एकदा किती सोयीस्कर!

ऑफिसर रोजेस्टर: कॅप्टन, चला आपण जाऊ या. जनरल वाट बघत असेल.

लेफ्टनंट झेलर: थांबा. तुम्ही गा. तुम्ही सगळे गा. पण हे फक्त मी म्हणतो म्हणून. मला साल्झबर्गच्या लोकांना असे दाखवायचे आहे, की काहीही बदललेले नाही. मी स्वतः तुम्हाला घेऊन जातो. चला.

[ते सगळे जातात.]

दृष्य १५

साल्झबर्ग गावातील हॉल

[मॅक्झिनवर प्रकाशझोत पडतो. तो स्पर्धेतील पुढच्या गटाचे नाव घेतो. व्हॉन ट्रॅपच्या कुटुंबाच्या आधी अनेक स्पर्धक गाऊन गेले आहेत. तिथे बाहुल्या, गायक आणि नाचणारे आहेत.]

मॅक्झिन: मी साल्झबर्गच्या बाहुल्यांचा खेळ पेश करणाऱ्यांना पुढे येण्याचे आवाहन करतो.

‘मोठ्या बकऱ्यांच्या कळपाचे गाणे’ सुरु होते.

साल्झबर्गच्या बाहुल्यांचा खेळ [सर्व जोगिणी हा खेळ पेश करतात.]

टेकडीवर उंच सुनसान असा बकऱ्यांच्या कळप होता. बें बें बें

बें बें बें असा सुनसान बकऱ्यांच्या कळपाचा मोठा आवाज होता.

गावातील लोकांनो, तो बें बें बें असा सुनसान बकऱ्यांच्या कळपाचा मोठा आवाज होता.

मजबूत आणि स्पष्ट असा आवाज बकऱ्यांच्या घशातून आलेला ऐकू येत होता. बें बें बें ओहो बें बें बें हुर्यो!

राजपुत्राने ऐकले

किल्ल्याभोवतालच्या खंदकाच्या पुलावरून राजपुत्राने ऐकले

रस्त्यावरून ओझी वहात जाणाऱ्या लोकांनी ऐकले

टेबलावरील एकसारखे जेवण जेवणाऱ्या लोकांनी ऐकले

तरंगणाऱ्या फेसाची बिअर पिणाऱ्या लोकांनी ऐकले

फिकट गुलाबी कोटातील लहानशा मुलीने ऐकले

तिने त्या सुनसान कळपाला भरभर वरखाली होणाऱ्या आवाजाने

प्रतिसाद दिला.

परावर्तित प्रकाशात चकाकणाऱ्या तिच्या आईने ते ऐकले

ती लहानशी मुलगी आणि बकऱ्यांचा कळप यांचे ते दुहेरी गीत होते.

लवकरच, ते तिहेरी गीत होईल

[गाणे संपते. बाहुली नाट्य संपते.]

मॅक्झिन शेवटी व्हॉन ट्रॅपच्या कुटुंबाचे नाव जाहीर करतो. आभारी आहे.

मी व्हॉन ट्रॅपच्या कुटुंबाची ओळख करून देतो.

व्हॉन ट्रॅपचे कुटुंब गाते.

सा – साखरेतला गोड सा

रे – रेषेतला सरळ रे

ग – गाण्यातला सूर ग

म – मगरीतला म

प – पळण्यातला प

ध – धरण्यातला ध

नी – नीजमधला नी

जो आपल्याला परत सा कडे आणेल.

[मॅक्झिन गिटार सुपूर्द करून कॅप्टनला गायची विनंती करतो. कॅप्टन गातो.]

एडेलवेइस [डोंगरातील पांढऱ्या फुलांचे युरोपियन झाड] एडेलवेइस
तू रोज सकाळी मला शुभेच्छा देतोस.

मला भेटून, तू आनंदी दिसतोस.

बर्फाच्या पावसात तू वाढून उमलतोस

नेहमी असाच आनंदी अस

एडेलवेइस एडेलवेइस

[कॅप्टन लोकांना त्याच्या सुरात सूर मिसळून गायची विनंती करतो. लोक गातात.]

मॅक्झिन: कार्यक्रमाच्या शेवटाकडे येतांना तुमच्यासाठी व्हॉन ट्रॅपच्या कुटुंबाने गाईलेले हे निरोपाचे गाणे.

[हॉलमधील आणि चर्चच्या मनोऱ्यावरील घड्याळाचा धातूचा स्पष्ट, घुमणारा आवाज आणि लहान मुलाफुलांच्या शाळेवरील वेड्या छोटाशा पक्ष्याचे कुहू कुहू असे ओरडणे ऐकू येते.]

मार्टा, ग्रेटल व ब्रिगीटा: कुहू कुहू

व्हॉन ट्रॅपचे कुटुंब खंत करत म्हणायला सांगते, कुहू कुहू

पण ते ठामपणे आम्हाला म्हणायला लावते, कुहू कुहू

अच्छा करण्यासाठी --- तुम्हाला --- इतका लांबलेला निरोप, टाटा, बाय

बाय --- शुभ रात्र

मार्टा: ही झकास जागा सोडून, दुसरीकडे जाणे मला नकोसे वाटते.

व्हॉन ट्रॅपचे कुटुंब: इतका लांबलेला निरोप, टाटा, बाय बाय --- शुभ रात्र

सायोनारा, नंतर भेटू, अच्छा तुम्हाला तुम्हाला तुम्हाला

लिझेल्: मला इथे राहून, माझी पहिली शॅपेन प्यायला आवडेल --- हो?

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: नाही.

व्हॉन ट्रॅपचे कुटुंब: इतका लांबलेला निरोप, टाटा, बाय बाय --- शुभ रात्र

कर्ट: मी सुस्कारा टाकत जातो आणि अच्छा, बाय बाय, शुभ रात्र

म्हणतो.

ब्रिगीटा: मी आनंदाने जाते. मी खोटे बोलू शकत नाही.

लुईसा: मी हलकेच, हळूहळू, तरंगत, पळत, उडत जाते.

ग्रेटल: सूर्य झोपायला गेला. मलाही गेले पाहिजे.

व्हॉन ट्रॅपचे कुटुंब: इतका लांबलेला निरोप, टाटा, बाय बाय --- शुभ रात्र
शुभ रात्र, शुभ रात्र, शुभ रात्र
[गाणे संपते.]

मॅक्झिन: प्रत्येकाचे आभार. आपला कार्यक्रम संपला. कृपया थांबा
आणि परीक्षकांचा निकाल ऐका. कोण जिंकले ते पहा.

एक मुलगी पाकीट घेऊन येते.

मॅक्झिन: [चालू] दुसऱ्या क्रमांकावर साल्झबर्गचा बाहुल्यांचा खेळ
[बाहुल्यांचे गाणे म्हणणारी मुख्य बाई झुकत वाकत येते व जाते.]

मॅक्झिन: [चालू] या वर्षीचे साल्झबर्ग उत्सवाचे विजेते आहेत --- व्हॉन
ट्रॅपचे कुटुंब [बराच वेळ शांतता] व्हॉन ट्रॅपचे कुटुंबातील गायक ---

[बराच

वेळ शांतता] व्हॉन ट्रॅपचे कुटुंब

रोल्फ: ते गेले.

एक सैनिक धावतो.

प्रत्येकजण धापा टाकतो.

दृष्य १६

व्हॉन ट्रॅप कुटुंब मठात

[कॅप्टन, मारिया व मुले त्यांच्या गाडीने मठात जातात. ते मातार्जीकडे
मदतीची याचना करतात.]

मारिया: माताजी, आम्हाला हिटलरच्या लोकांपासून लपवा. ते आमचा

पाठलाग करत आहेत. पण आम्हाला आसरा देऊन, तुम्ही मठाला असे संकटात टाकावे, असे आम्हाला वाटत नाही.

धर्मगुरू माताजी: नाही, नाही मारिया, तुझा इथे येण्याचा निर्णय योग्य आहे.

धर्मगुरू माताजी: माझ्याबरोबर या. पटपट चला. माझ्याकडे तुम्हाला लपण्यासाठी जागा आहे.

मारिया: आम्हाला तुमची गाडी वापरायला मिळेल का? कारण आमची गाडी ते ओळखतील.

धर्मगुरू माताजी: तुम्हाला गाडी देण्याचा प्रश्न नाही. कारण ऑस्ट्रीयाचे सीमारस्ते गाड्यांसाठी बंद करण्यात आले आहेत.

मारिया: ठीक आहे. असे असेल, तर आम्ही डोंगरापर्यंत गाडीने जाऊ व नंतर डोंगर रस्त्याने चढून जाऊ.

कॅप्टन: आपण मुलांना त्यासाठी मदत करू.

मुले: बाबा, आमचे आम्ही तुमच्या मदतीशिवाय चढून जाऊ.

धर्मगुरू माताजी: तुम्ही एकटे नसाल. तुम्ही चढायला सुरवात कराल, तिथपर्यंत मनाने माझी मदत असेल. मी तुमच्यासाठी प्रार्थना करेन.

मारिया: हो, माताजी. पण मी घाबरले आहे.

धर्मगुरू माताजी: मी देखील. देवच तुम्हाला मदत करेल. नाही का?

मुले: आपण आपल्या आवडत्या गोष्टी, हे गाणे म्हटले तर फायदा होईल का?

मारिया: नाही मुलांनो, ही अशी वेळ आहे की त्याचा फायदा होणार नाही.

धर्मगुरू माताजी: माझ्याबरोबर या. पटपट चला. माझ्याकडे तुम्हाला लपण्यासाठी जागा आहे.

[माताजी व भगिनी एका खबदाडात त्यांना लपवतात. कॅप्टनला शोधत आलेली हिटलरची माणसे मठाचे दार वाजवत असतात.]

हिटलरची माणसे: दार उघडा. इथे दोन माणसे आली आहेत. घाई करा.

[धर्मगुरू माताजी व काही जोगिणी दार उघडतात.]

हिटलरच्या लोकांची शोधाशोध सुरु आहे. ते सगळीकडे शोधून बाहेर जातात. पण रोल्फला व्हॉन ट्रॅपच्या कुटुंबाचा सुगावा लागतो. पुढे आलेल्या कॅप्टनवर तो पिस्तुल रोखतो. कॅप्टन निधड्या छातीने पुढे पुढे येत रहातो. तो मारिया व मुलांना बाहेर जाऊन गाडीत बसायला सांगतो.

रोल्फ: ते जाऊ शकतात. आम्हाला तुम्ही हवे आहात, कॅप्टन. हलू नका. नाहीतर मी गोळी मारेन.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: तू मुलगाच तर आहेस. खरे तर तू त्यांच्या बाजूने नाही आहेस. तू आमच्याबरोबर ऑस्ट्रीयाबाहेर चल.

रोल्फ: नाही, ते शक्य नाही.

कॅप्टन व्हॉन ट्रॅप: रोल्फ, ते पिस्तुल मला दे. रोल्फ, तू त्यांच्यातला नाही आहेस.

[रोल्फ लेफ्टनंटला हाक मारतो. पण तेवढ्यात कॅप्टन बाहेर सटकतो व मारिया व मुले बसलेली गाडी सुरु करतो. काही वेळातच हिटलरची माणसे पण त्यांच्या गाड्यात बसून पाठलाग करायचा प्रयत्न करतात.]

पण त्यांना चुकवून कॅप्टन, मारिया व मुले गाडी सोडून देऊन ऑस्ट्रीयाची हद्द ओलांडण्यासाठी डोंगर चढू लागतात. सर्वात पुढे ग्रेटलला पातुंगळी घेऊन चालणारा कॅप्टन, मध्ये इतर मुले व शेवटी मार्टाच्या हाताला धरून चालणारी मारिया असते. इकडे मठात ---]

धर्मगुरू माताजी: मारियाला मदत करून मी पाप केले का?

इतर भगिनी: आम्ही पण पाप केले.

धर्मगुरू माताजी: माइया मुलींनो, हे कसले पाप? हे पाप नव्हे.

अनुवादिकेची ओळख

डॉ. वृषाली जोशी

B Sc, M A, M Ed, Ph D

२५ अनुवादित कथा मराठी मासिकामधून प्रसिद्ध झाल्या आहेत. ई साहित्यतर्फे एकोणचाळीस पुस्तके प्रसिद्ध झाली आहेत.

मराठी व इंग्रजी माध्यमांच्या शाळाकॉलेजमध्ये अध्यापन केले आहे. संशोधन प्रकल्पात सहभाग घेतला आहे.

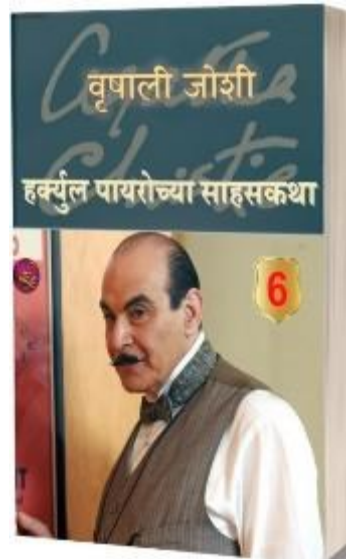
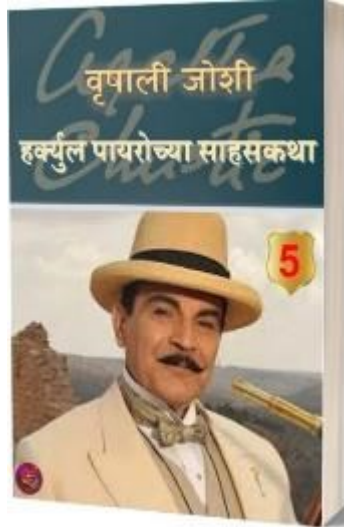
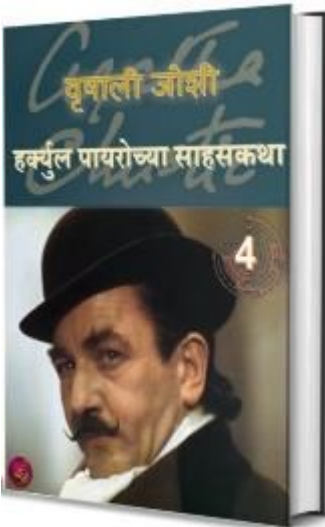
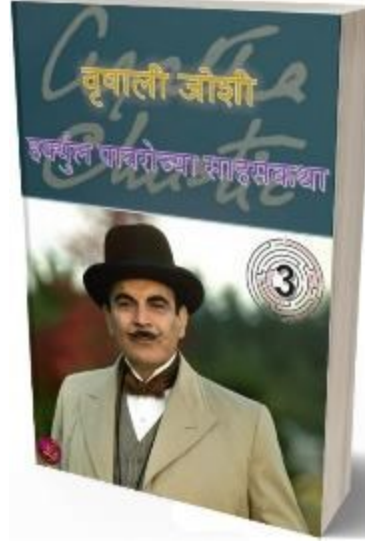
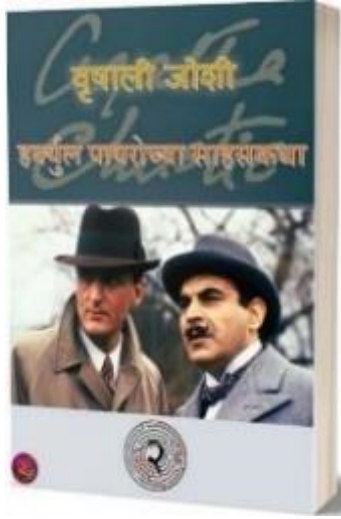
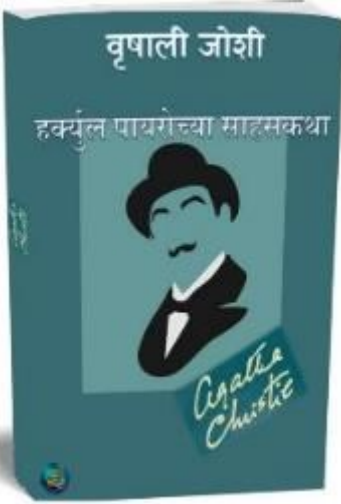
कॉलेजमध्ये प्राचार्यपद भूषवले आहे.

सुगमसंगीत स्पर्धेत पारितोषिके, सिंथेसायझरवर गाणी वाजवण्याचा, कविता करण्याचा व शब्दकोडी बनवण्याचा छंद आहे.

संपर्क: वृषाली जोशी ७, अक्षय, २० तुळशीबागवाले कॉलनी पुणे
४११००९, चलभाष ९९२१७४६२४५

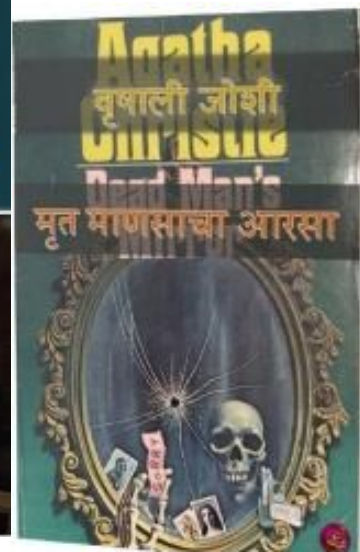
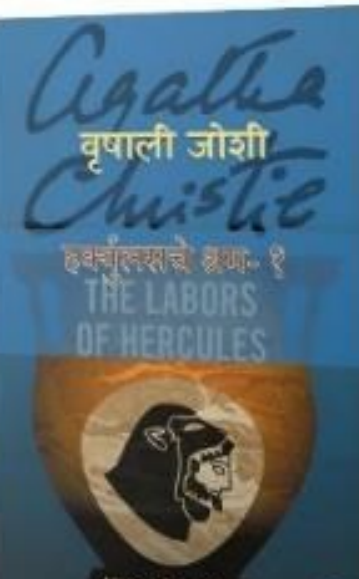
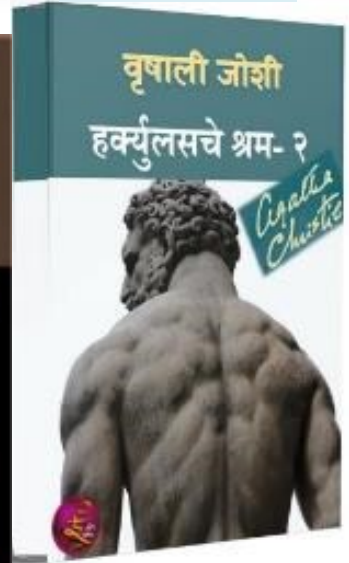
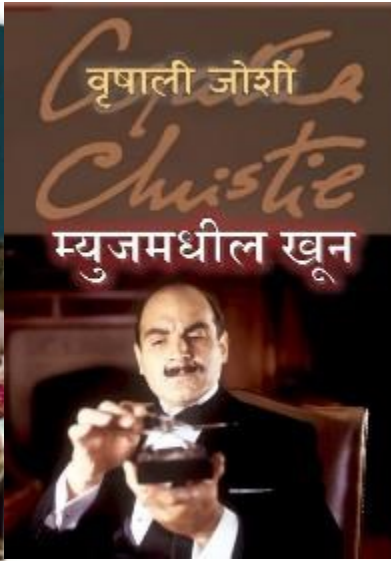
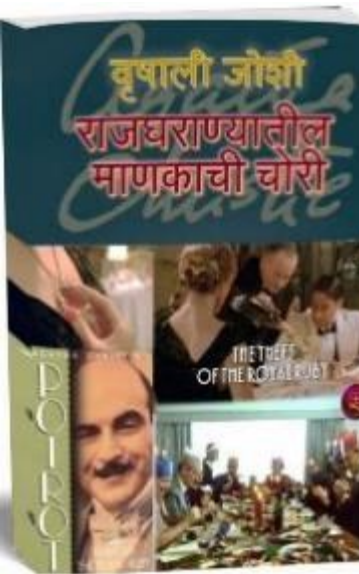
ज्या कव्हरवर क्लिक कराल
ते पुस्तक उघडेल
(नेट आवश्यक)

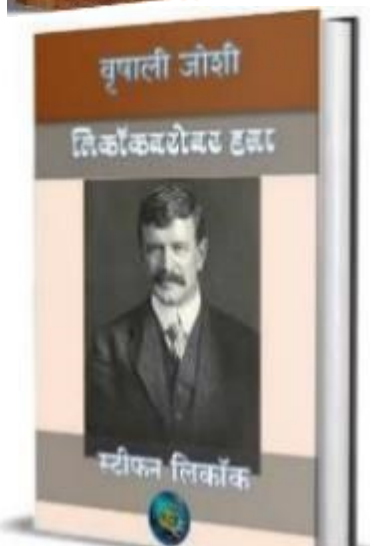
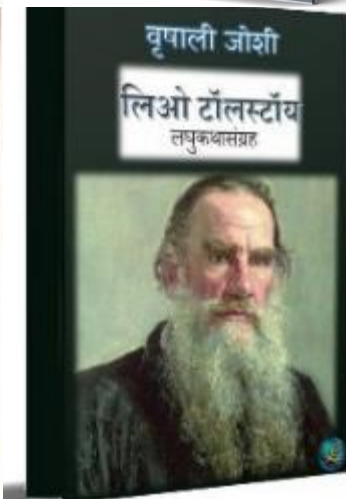
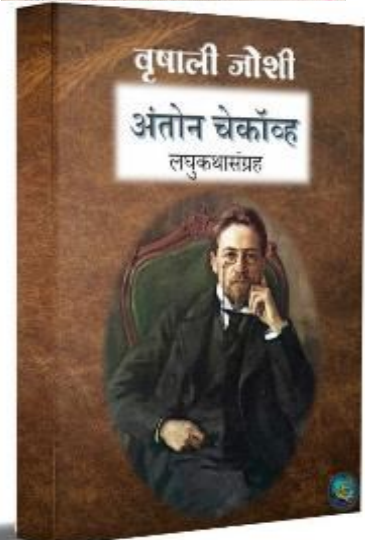
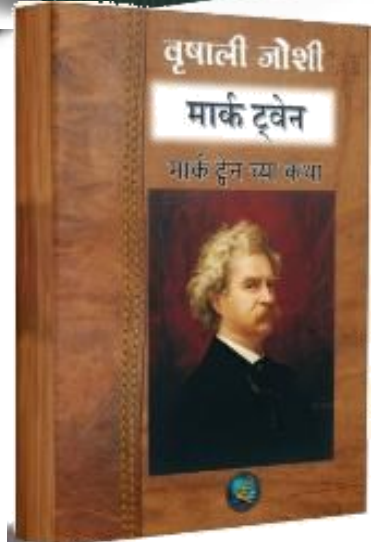
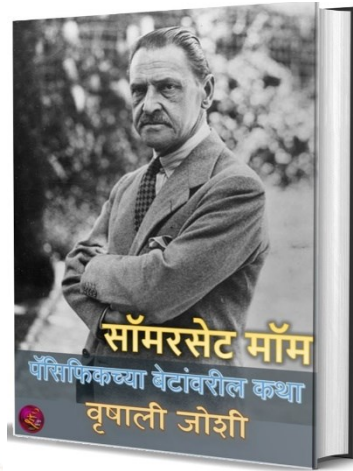
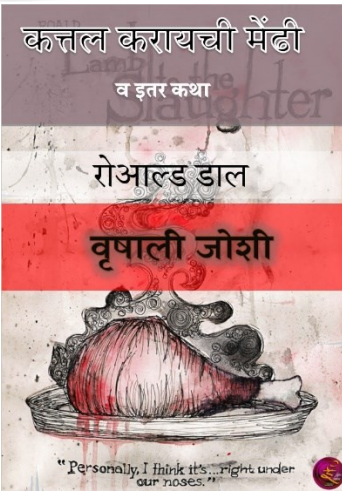
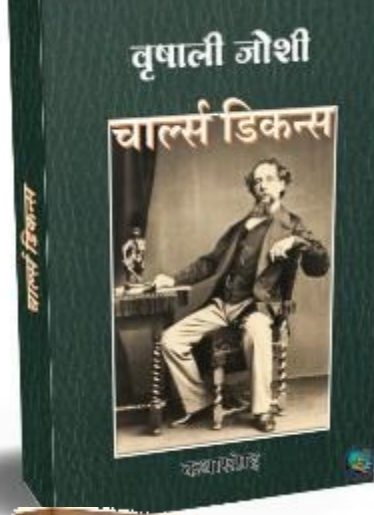
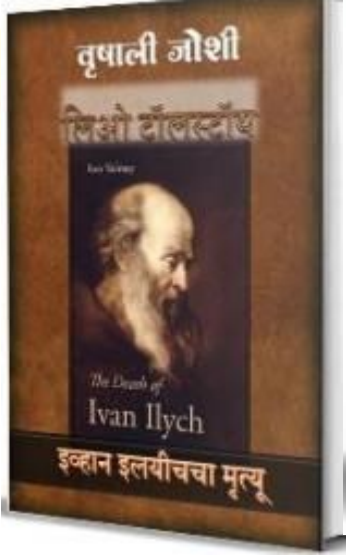
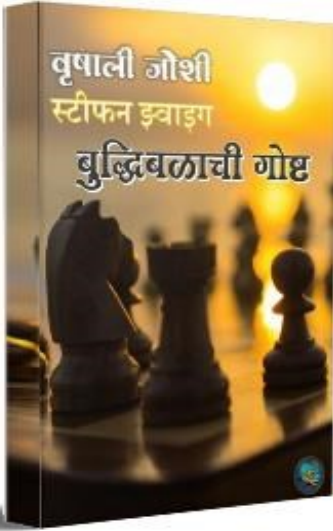
Agatha
Christie

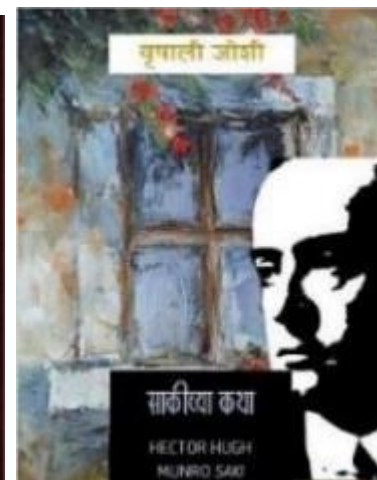
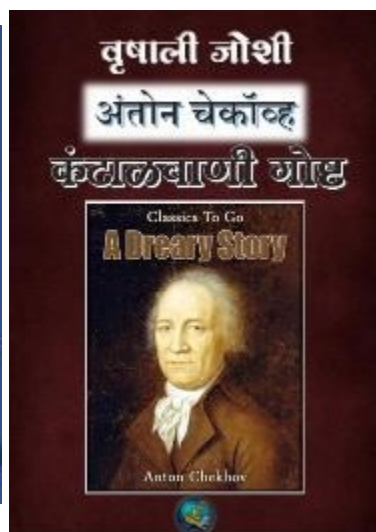

ज्या कव्हरवर किलक कराल
ते पुस्तक उघडेल
(नेट आवश्यक)

Agatha
Christie

शेरलॉक होम्स ७

वृषाली जोशी

शेरलॉक होम्स

भाग १ ते ८ (५० कथा)

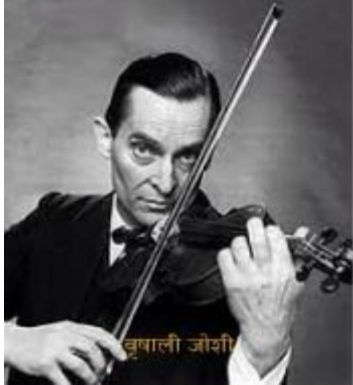
ज्या कव्हरवर क्लिक
कराल ते पुस्तक उघडेल

Adventures of
**Sherlock
Holmes**
शेरलॉक होम्स ४

वृषाली जोशी

SIR ARTHUR CONAN DOYLE

शेरलॉक होम्स ५

वृषाली जोशी

शेरलॉक होम्स ६

वृषाली जोशी

The Sherlock Holmes
शेरलॉक होम्स

वृषाली जोशी

**SHERLOCK
HOLMES**
२

शेरलॉक होम्स-२

वृषाली जोशी

THE ADVENTURES OF
SHERLOCK HOLMES

शेरलॉक होम्स ३
वृषाली जोशी

SIR ARTHUR CONAN DOYLE

शेरलॉक होम्स ८

वृषाली जोशी

ई साहित्य प्रतिष्ठानचे हे पंधरावे वर्ष.

डॉ. वृषाली जोशी यांचे हे एकोणचाळीसावे पुस्तक.

डॉ. वृषाली जोशी या मराठी व इंग्रजी या भाषांच्या विद्वान आहेत. त्या प्राचार्य होत्या. त्यांनी काही काळ विदेशात राहून तेथल्या वाचन संस्कृतीचा अनुभव घेतला आहे. तशी वाचन संस्कृती महाराष्ट्रातही निर्माण व्हावी असे त्यांना वाटते. वाचकांची अभिरुची उंचावली तरच लेखकांकडूनही दर्जेदार साहित्य निर्माण होईल. इंग्रजीतील उच्च दर्जाचे निवडक लेखकांचे साहित्य मराठीत अनुवाद करून मराठी वाचकांची अभिरुची संपन्न व्हावी यासाठी त्या अतोनात कष्ट घेतात. तसे पहाता अनुवादित पुस्तकांना अनेक व्यावसायिक प्रकाशकांकडून मागणी असते. परंतु मराठीतील जास्तीत जास्त वाचकांपर्यंत आपले साहित्य जावे म्हणून त्यांनी ई साहित्यची निवड आपल्या पुस्तकांसाठी केली आहे.

डॉ. वृषाली जोशी यांच्यासारखे ज्येष्ठ लेखक आपली पुस्तके ई साहित्यच्या माध्यमातून जगभरातील मराठी वाचकांना विनामूल्य देतात. असे लेखक ज्यांना लेखन हीच भक्ती असते. आणि त्यातून कसलीही अभिलाषा नसते. मराठी भाषेच्या सुदैवाने गेली दोन हजार वर्षे कवीराज नरेंद्र, संत ज्ञानेश्वर, संत तुकारामांपासून ही परंपरा सुरू आहे. अखंड. अजरामर. म्हणून तर दिनानाथ मनोहर(४ पुस्तके), शंभू गणपुले(९पुस्तके),

डॉ. मुरलीधर जावडेकर(९), डॉ. वसंत बागुल (१९), शुभांगी पासेबंद(१४),
 अविनाश नगरकर(४), डॉ. स्मिता दामले(९), डॉ. नितीन मोरे (३९),
 अनील वाकणकर (९), फ्रान्सिस आल्मेडा(२), मधुकर सोनावणे(१२),
 अनंत पावसकर(४), मधू शिरगांवकर (८), अशोक कोठारे (४७ खंडांचे
 महाभारत), श्री. विजय पांढरे (ज्ञानेश्वरी भावार्थ), मोहन मद्रुण्णा (जागतिक
 कीर्तीचे वैज्ञानिक), संगीता जोशी (आद्य गझलकारा, १८ पुस्तके), विनीता
 देशपांडे (७) उल्हास हरी जोशी(७), नंदिनी देशमुख (५), डॉ. सुजाता
 चव्हाण (८), डॉ. वृषाली जोशी(३८), डॉ. निर्मलकुमार फडकुले (१९),
 CA पुनम संगवी(६), डॉ. नंदिनी धारगळकर (१५), अंकुश शिंगाडे(२३),
 आनंद देशपांडे(३), नीलिमा कुलकर्णी (२), अनामिका बोरकर (३), अरुण
 फडके(६) स्वाती पाचपांडे(२), साहेबराव जवंजाळ (२), अरुण वि.
 देशपांडे(५), दिगंबर आळशी, प्रा. लक्ष्मण भोळे, अरुंधती बापट(२), अरुण
 कुळकर्णी(१२), जगदिश खांदेवाले(६) पंकज कोटलवार(६) डॉ. सुरुची
 नाईक(३) डॉ. वीरेंद्र ताटके(२), आसावरी काकडे(९), श्याम
 कुलकर्णी(८), किशोर कुलकर्णी, रामदास खरे(४), अतुल देशपांडे, लक्ष्मण
 भोळे, दत्तात्रय भापकर, मुग्धा कर्णिक(३), मंगेश चौधरी, प्र. सु.
 हिररकर(३), बंकटलाल जाजू (३), प्रवीण दवणे, आर्या जोशी असे अनेक
 ज्येष्ठ व अनुभवी लेखक ई साहित्यद्वारे आपली पुस्तके लाखो लोकांपर्यंत
 विनामूल्य पोहोचवतात.

अशा साहित्यमूर्तींच्या त्यागातूनच एक दिवस मराठीचा साहित्य वृक्ष जागतिक पटलावर आपली ध्वजा फडकवील याची आम्हाला खात्री आहे. यात ई साहित्य प्रतिष्ठान एकटे नाही. ही एक मोठी चळवळ आहे. अनेक नवनवीन व्यासपीठे उभी रहात आहेत. त्या त्या व्यासपीठांतून नवनवीन लेखक उदयाला येत आहेत. आणि या सर्वांचा सामूहिक स्वर गगनाला भिडून म्हणतो आहे.

आणि ग्रंथोपजीविये । विशेषीं लोकीं 'इ'ये ।
दृष्टादृष्ट विजये । होआवे जी ।

